

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ДВАНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцята

Стенограма пленарного засідання
20 листопада 2024 року

Київ 2024

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ДВАНADЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцята

*Стенограма пленарного засідання
20 листопада 2024 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ
Засідання перше
(Середа, 20 листопада 2024 року)

Частина двадцята

Проведення сигнального голосування для прогнозування
результатів розгляду питань порядку денного ...10

Заява депутатської фракції політичної партії Всеукраїнське
об'єднання «Батьківщина» і депутатської фракції
політичної партії «Європейська солідарність» ...11

Внесення змін до:

статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку
та мобілізацію» щодо уточнення підстави для надання
відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації
жінкам та чоловікам, чиї близькі родичі (чоловік, дружина,
син, донька, батько, мати або рідний (повнорідний,
неповнорідний) брат чи сестра) загинули або зникли
безвісти під час участі у бойових діях ...12

статті 26 Закону України «Про військовий обов'язок
та військову службу» щодо відновлення права
військовослужбовців на звільнення з військової служби
під час дії воєнного стану з причин загибелі або зникнення
безвісти їх неповнорідних брата чи сестри ...12

Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р.О. щодо невідкладного підписання прийнятих Верховною Радою України 20 листопада 2024 року законів України «Про внесення змін до статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо уточнення підстави для надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації жінкам та чоловікам, чий близькі родичі (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати або рідний (повнорідний, неповнорідний) брат чи сестра) загинули або зникли безвісти під час участі у бойових діях» (№ 12104) та «Про внесення змін до статті 26 Закону України «Про військовий обов’язок та військову службу» щодо відновлення права військовослужбовців на звільнення з військової служби під час дії воєнного стану з причин загибелі або зникнення безвісти їх неповнорідних брата чи сестри» (№ 11531) та негайного направлення їх Президентіві України на підпис	...19
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про військовий обов’язок і військову службу» щодо створення та функціонування Єдиного державного реєстру військовослужбовців та до інших законів України щодо удосконалення порядку ведення військового обліку	...21
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проектів законів України:	
«Про захист персональних даних»	...25
«Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо посилення захисту прав добросовісного набувача»	...25
Прийняття Закону України «Про статус осіб, постраждалих від сексуального насильства, пов’язаного зі збройною агресією Російської Федерації проти України, та невідкладні проміжні репарації»	...26

Внесення змін до:

деяких законодавчих актів України у сфері національної безпеки і оборони щодо надання допомоги на догоспітальному етапі та здійснення цивільно-військового співробітництва» ...26

Закону України «Про Державну прикордонну службу України» ...28

деяких законів України щодо функціонування Національної системи конфіденційного зв'язку та Національної електронної комунікаційної мережі» ...28

Прийняття рішення про надання доручення Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки щодо невідкладного розгляду проекту Закону України «Про внесення змін до статті 26 Закону України «Про військовий обов'язок та військову службу» щодо відновлення права військовослужбовців на звільнення з військової служби у зв'язку із вихованням дитини з інвалідністю віком до 18 років незалежно від наявності інших осіб, які зобов'язані її утримувати» (№ 11408) на засіданні комітету та його підготовки до розгляду та прийняття рішення Верховною Радою України ...30

Прийняття Закону «Про облік осіб, життю та здоров'ю яких завдано шкоди внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» ...31

Внесення змін до:

Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо особливостей складання кваліфікаційного іспиту ...33

деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізму запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі ...33

Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного ...33

Внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо позбавлення державних нагород за популяризацію або пропаганду держави-агресора чи вчинення інших протиправних дій проти України	...34
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо особливостей державної реєстрації лікарських засобів, які можуть закуповуватися особою, уповноваженою на здійснення закупівель у сфері охорони здоров'я	...38
Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р.О. щодо невідкладного підписання прийнятого Верховною Радою України 20 листопада 2024 року Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо позбавлення державних нагород за популяризацію або пропаганду держави-агресора чи вчинення інших протиправних дій проти України» (№ 11410) та негайного направлення їх Президентові України на підпис	...43
Заява депутатської фракції політичної партії «Слуга народу» та депутатської фракції політичної партії «Голос»	...44
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо цифровізації виконавчого провадження»	...45
Голосування щодо включення до порядку денного проектів законів: «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку фінансової інклюзії в Україні»	...49

«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо удосконалення механізмів притягнення осіб до адміністративної відповідальності за порушення правил військового обліку та законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію»	...50
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження оцінювання повсякденного функціонування особи»	...50
Прийняття рішення про визначення невідкладним проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо формування комплексної та справедливої соціальної підтримки (виплат та послуг) для осіб, в яких обмежена працездатність, зокрема осіб з інвалідністю» та скорочення строків внесення альтернативних законопроектів до них до початку розгляду питання	...54
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання питання стосовно реалізації права на отримання громадянства другим із подружжя громадянина України, який бере (брав) участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України, а також щодо деяких інших питань, пов'язаних із громадянством, імміграцією та правовим статусом іноземців та осіб без громадянства»	...55
Прийняття Закону України «Про залучення інвестицій у розвиток галузі рибного господарства»	...57
Внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб	...58

Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р.О. щодо невідкладного підписання прийнятого Верховною Радою України 20 листопада 2024 року Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення житлових справ внутрішньо переміщених осіб» (№ 11281) та негайного направлення їх Президентові України на підпис	...61
Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...61
Внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення виконання покарання у виді штрафу та громадських робіт	...61
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо формування та ведення переліку терористичних організацій (груп)»	...62

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
20 листопада 2024 року, 10 година 23 хвилини
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви в пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву у пленарному засіданні і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, сьогодні день народження у нашого колеги народного депутата України Андрія Петровича Осадчука. Давайте привітаємо нашого колегу, побажаємо невичерпної енергії, наснаги і нових здобутків в ім'я України (*Оплески*).

Шановні народні депутати, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, минає 33-й місяць незламного протистояння України повномасштабній збройній агресії російської федерації. Підступна держава-терорист грубо і цинічно вчиняє воєнні злочини, щодня завдаючи ударів по території нашої держави, забираючи життя дітей, мирних людей, руйнуючи пам'ятки історії і культури, об'єкти критичної інфраструктури, стираючи з лиця землі наші квітучі міста і села.

Наші захисники і захисниці дають рішучу відсіч окупантам, ціною неймовірних зусиль тримають позиції, героїчно боронять кожен метр рідної землі.

Давайте схилимо голову перед подвигом героїв, які жертовно віддали життя за суверенну незалежну демократичну Україну. Вшануймо хвилиною мовчання пам'ять цивільних громадян, які загинули від рук російських окупантів.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

З процедури – Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Шановний пане Голово, у нас «алярм»: пропав народний депутат. Йдеться про народного депутата від фракції «Слуга народу» Куницького. Ми знаємо, що він у вересні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що у вас з процедури?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я хочу дізнатися долю нашого народного депутата. Може, він на завданні в тилу ворога. Злі язики кажуть: Канада, Маямі. Хочу дізнатися, коли він виїхав, коли він повертається, чи є з ним зв'язок. Може, фракція «Слуга народу», щось знає про колегу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію, з процедури. Що у вас?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це з процедури. Де він? Народний депутат зник. Чи подали ми заяву в правоохоронні органи про зникнення народного депутата? Може, ви або наш Апарат мають якусь інформацію про його долю? Може, його фракція, комітет мають якусь інформацію про долю народного депутата Куницького? Не може бути, що людина просто зникла!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію Олексійовичу. Я, думаю, це важлива інформація, яку ви передали. Можливо, ви проголосите її як депутатський запит і вам прийде відповідь, де він знаходиться. У мене немає такої інформації, на жаль. Дякую, шановні колеги.

Зараз ми проведемо сигнальне голосування.

Шановні народні депутати, відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування. Я нагадую, що необхідно одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «За» до появи результатів голосування на табло.

Шановні колеги, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні.

«За» – 215.

Проголосували: за – 215, проти – 10, утримався – 1, не голосували – 89. Все, як завжди.

Шановні колеги, перед тим як перейти до порядку денного, до мене надійшла заява від двох фракцій («Батьківщина» і «Європейська солідарність») з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Слово надається народному депутату Кожем'якіну. Будь ласка.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні народні депутати! Прикриваючись гаслами про необхідність встановлення в Україні соціальної справедливості, використовуючи при цьому поширені в засобах масової інформації повідомлення щодо виявлених під час журналістських розслідувань фактів, які свідчать про надвисокі зарплати і пенсії окремих категорій чиновників-«інвалідів», Кабінет Міністрів України разом з більшістю в цьому залі вирішили завдати чергового удару по наших захисниках і захисницях.

Так, внесений 8 листопада поточного року на розгляд парламенту доопрацьований проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» містить низку норм, якими передбачається звуження змісту та обсягу пенсійного забезпечення військовослужбовців. Вчора під час обговорення бюджету деякі дуже молоді і перспективні колеги, яким ще далеко до пенсії, представники бюджетного комітету, допускали зухвало цинічні висловлювання на адресу пенсіонерів, у тому числі пенсіонерів військових та правоохоронців, які до мене звернулися вночі і зранку та попросили відреагувати на це.

Виступаючи вчора наша колега сказала, що все повинно бути порівно, як колись у Радянському Союзі. Тобто всім по 300, як казали у фільмі, кожному.

Міністр фінансів, який вчора тут виступав, взагалі на засіданні комітету звинуватив судову гілку влади в прийнятті злочинних рішень іменем України, тих, якими була надана можливість пенсіонерам і військовим, і правоохоронцям, які заслужили свою пенсію, почали заробляти з 16 років, тобто 20, 25, 30 років тому. Звичайно, ці молоді хлопці, які тоді прийняли присягу, в тому числі і я також, сподівалися, що держава виконає свої обов'язки і дасть можливість нам у старості не бути жебраками.

Тому хочу сказати, що за даними МВС у нас сьогодні 200 тисяч тих, хто на війні, з них 40 тисяч пенсіонерів, 60 тисяч – співробітники Служби безпеки, з них 18 тисяч пенсіонерів. Вони запитують, куди підуть гроші з нашої пенсії – нашим побратимам, чи вони підуть, можливо, наглядовим радам, державним службовцям? Про це всі мовчать. Давайте відповідь, друзі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, перелік питань, який був попередньо узгоджений на засіданні Погоджувальної ради, вам надано. Переходимо до його розгляду.

Шановні колеги, я прошу зайняти місця, тому що у нас буде спочатку здвоєне питання. Треба набрати 226 голосів для включення до порядку денного. Шановні колеги, у нас буде два законопроекти. Це проект Закону «Про внесення змін до статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо уточнення підстави для надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації жінкам та чоловікам, чії близькі родичі (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати або рідний (повнорідний, неповнорідний) брат чи сестра) загинули або зникли безвісти під час участі у бойових діях» ([№ 12104](#)).

Паралельно з ним ми домовилися розглядати проект Закону «Про внесення змін до статті 26 Закону України «Про військовий обов'язок та військову службу» щодо відновлення права військовослужбовців на звільнення з військової служби під час дії воєнного стану з причин загибелі або зникнення безвісти їх неповнорідних брата чи сестри» ([№ 11531](#)).

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії законопроектів № 12104 і № 11531.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 281.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію об'єднати обговорення та розглянути за скороченою процедурою законопроекти № 12104 і № 11531. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 282.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми домовилися, що виступають два автори. Потім будуть виступи: два – за, два – проти, і голосуємо почергово за ці два законопроекти.

Запрошую автора першого законопроекту – народну депутатку України Фріз Ірину Василівну. Будь ласка.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, вашій увазі представлено законопроект № 12104, який спрямований на врегулювання правової колізії, яка, на жаль, виникла після ухвалення закону про мобілізацію, зокрема у статті 23, та потім чергового непорозуміння в кабмінівському порядку щодо призову на військову службу.

Шановні колеги, через правову колізію ми маємо ситуацію, коли родини зниклих безвісти не отримують від держави належної соціальної підтримки і допомоги. Про що йдеться? На жаль, під час ухвалення законопроекту про мобілізацію в статті 23 встановлено поняття «пропали безвісти».

Далі кабмінівським порядком було встановлено, що цей статус має бути підтверджений рішенням суду. Але цього неможливо зробити апріорі, тому що подібна річ не встановлюється судом.

Цей законопроект спрямований на те, щоб ми врегулювали відповідну колізію і надали можливість родинам зниклих безвісти, які щодня, місяць за місяцем, тиждень за тижнем стикаються зі спустошенням, болем, розпачем і крихкою надією на те, що їх рідні мають можливість повернутися. Ми знаємо з вами, як росія, країна-агресор, маніпулює, інсценує, використовує полонених і інформацію про них. Тому в даному випадку закон спрямований на те, щоб зняти це питання.

Також в редакції комітету було включено положення стосовно того, щоб цивільні, які були звільнені з полону, так само мали можливість отримати відстрочку. Це є вкрай важливим, адже вони потребують так само, як і наші захисники, які звільняються з полону, фізіологічного і психологічного відновлення.

Тому прошу вас підтримати зазначений законопроект, щоб питання справедливості було відновлено і для родин загиблих, і для цивільних, звільнених...

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується автор поєднаного з цим законопроекту № 11531 Гончаренко Олексій Олексійович. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні друзі, зараз маємо унікальну можливість реально зробити щось корисне. Є родини, які постраждали від страшної війни найбільше. Це ті, хто віддали своїх дітей, членів своїх родин, тих, які вже не повернуться, тих, які зникли безвісти. Зараз ми з вами можемо виправити декілька дуже важливих моментів.

Перше. Дати право на звільнення з лав Збройних Сил тим, чиї неповнорідні брати або сестри загинули під час відсічі російської збройної агресії. Це очевидна річ. У мами двоє синів, обидва служать, не дай Боже, один загинув чи зник безвісти, а другий не має права звільнитися, бо вона народила його від іншого чоловіка. Яка різниця? Для мами це два її сини, один одному – брати. Коли приймали цей дурнуватий закон про мобілізацію, я казав з цієї трибуни, що там багато помилок. Це була одна з них. Не можна було це голосувати. Давайте зараз це терміново виправляти. Ми вже проголосували мій законопроект щодо надання відстрочки неповнорідним братам, тепер давайте дамо їм право на звільнення. Це дуже важливо.

Друге. Цей важливий законопроект прибирає ці муки, які люди отримують. Вони приходять в ТЦК і кажуть, що батько, не дай Боже, зник безвісти, син має право на відстрочку. А там відповідають, щоб подивилися постанову Кабінету Міністрів щодо рішення суду. Люди, в яких уже зникла безвісти людина, біжать до суду, а там говорять, що вони не можуть зробити такого рішення, бо тут

написана дурня. Люди страждають, це знущання над людьми. Терміново потрібно це виправити.

Третє. Це щодо цивільних, які пройшли полон. Ми з вами (дякую, колеги) дали можливість військовим, які були в полоні, звільнитися з військової служби за бажанням. А цивільних, які були в полоні, ми прирікаємо на ті самі тортури. Давайте негайно це виправимо і дамо таким цивільним відстрочку.

Дякую. Голосуємо!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запрошую голову Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Завітневича Олександра Михайловича. Рішення щодо двох законопроектів, Олександре Михайловичу. Після цього будуть виступи: два – за, два – проти, і голосуємо.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Відповідно до доручення Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 14 листопада 2024 року розглянув внесений народним депутатом України Іриною Фріз та іншими народними депутатами України проект Закону «Про внесення змін до статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо уточнення підстави для надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації жінкам та чоловікам, чиї близькі родичі (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати або рідний (повнорідний, неповнорідний) брат чи сестра) загинули або зникли безвісти під час участі у бойових діях» (№ 12104 від 08.10.2024 року).

Комітет рекомендує Верховній Раді України:

1. Включити законопроект № 12104 до порядку денного дванадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за результатами розгляду в першому читанні прийняти його за основу і в цілому з урахуванням пропозицій комітету.

Шановні колеги, дуже важлива пропозиція комітету. Пропонується доповнити статтю 23 пунктом 6 такого змісту:

«б) особи, стосовно яких у визначеному законом порядку встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України. Такі особи можуть бути призвані на військову службу за їх згодою».

2. Запропонувати Верховній Раді України у разі прийняття проекту в цілому доручити комітету під час підготовки тексту прийнятого закону для підпису Головою Верховної Ради України здійснити спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України його техніко-юридичне доопрацювання.

Шановні колеги, прошу підтримати за основу і в цілому проект закону № 11531. Ці два законопроекти дуже важливі.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Михайловичу.

Шановні колеги, прошу фракції і групи записатися на виступи: два – за, два – проти для обговорення цих обох законопроектів.

Слово надається Клименко Юлії Леонідівні, фракція «Голос».

Бобровська.

БОБРОВСЬКА С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Ви знаєте, колеги, я дивлюся на ці законопроекти і ледь не плачу, тому що коли треба Генеральному штабу чи іншим силам оборони дуже важливі законопроекти внести до залу для того, щоб посилити мобілізацію, ще якусь історію придумати, не перевіривши, а потім ми всі разом посилюємо криміналізацію або вирішуємо чомусь у першому читанні не призупиняти військову службу у випадку СЗЧ, то ми всі разом потім розхльбуємо. Але чомусь, коли проблеми виникають і вже тривають більше ніж 2,5 року, ми розглядаємо це лише на 1001-й день великого повномасштабного вторгнення, російсько-української війни. Тому щоразу, коли ми говоримо про те, що давайте приймати швидко і якісно законопроекти, прохання до всіх фракцій вичитувати те, що приймається комітетом, і подається Генеральним штабом.

Дякую пані Ірині за правильний законопроект, щоб родини не мучилися і не через судові рішення зниклі безвісти попадали в реєстр безвісти зниклих і люди таким чином отримували відстрочку, а відтак і право на звільнення з лав сил оборони. Це абсолютно правильний і логічний законопроект, який потребує прийняття в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кубів Степан Іванович, фракція «Європейська солідарність». Ви з місця? Увімкніть мікрофон Степану Івановичу Кубіву.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово, прошу передати слово Яні Зінкевич.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зінкевич Яна Вадимівна. Увімкніть мікрофон Зінкевич Яні. Що таке сьогодні з системою «Рада»?

ЗІНКЕВИЧ Я.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Обнулите час, будь ласка.

Будь ласка, Яно Вадимівно, 2 хвилини.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. Дякую. Ми будемо підтримувати законопроекти № 12104 та № 11531. В обох законопроектах є автори з фракції «Європейська солідарність». Ці законопроекти допоможуть розв'язати проблему надання можливості відстрочки особам, чий близькі родичі загинули або зникли безвісти, та можливість звільнення з військової служби членам родин, у яких загинули або зникли безвісти неповнорідні брати та сестри. Нарешті вдалося внести ці проекти законів до порядку денного.

Але, окрім цього, хочу наголосити про ті проблеми, які досі залишаються у війську: провал мобілізації, відсутність якісного забезпечення дронами, РЕБ, «цукорками», старлінками та іншим, призначення та переведення бійців на непрофільні посади, а віднедавна навіть вузькопрофільних спеціалістів медиків у піхотні підрозділи.

На мою думку, при великому дефіциті якісних кадрів, великій чисельності смертності та поранень такі дії є просто неприпустимими. Закликаю військове керівництво звернути увагу на цю проблему і розв'язати її. Щодня наші захисники і захисниці віддають найдорожче – життя, і ми маємо робити все, щоб підтримувати їх та їхні родини.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Славицька Антоніна Керимівна, група «Відновлення України». Будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово колезі Бурмічу Анатолію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Петрович Бурміч. Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний Голово! Шановні колеги! Ці два законопроекти про одне й те саме – про полегшення для наших сімей, про те, щоб хоча б якусь радість принести нашим захисникам та їхнім сім'ям. Група «Відновлення України» підтримує ці два законопроекти, вважає їх дуже корисними для держави.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Німченко Василь Іванович, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний

виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, я погоджуюся з тим, що хороша ідея закладена в цих законопроектах. Водночас я хотів би, щоб її проводили через Конституцію, стаття 65 покладає обов'язок на громадян. Якщо ми їх звільняємо, то ми повинні сказати, що ми звільняємо від обов'язків, визначених Конституцією. Ніколи закон не може бути вище норми Конституції. Це перше.

Друге. Ви подивіться, пропонується відстрочка. Що таке відстрочка? Загинув брат, загинув батько. Відстрочка – це означає, що на два тижні, а тоді знову йти з рушницею? Тому я хочу, щоб дотримувалася коректність, правове визначення. Ці законопроекти, на мій погляд, не можуть бути прийняті в остаточному вигляді, тому що немає правового визначення і немає, по суті, того предмету, який повинен бути. Скажіть, брати і сестри тих людей, які загинули в Бучі, Ірпені і по всій Україні, призиваються? Вони загинули, тому що війна. Це повинно бути визначено.

І останнє. Шановні колеги, я не часто прошу слова, але хочу сказати, що може прийшов час все-таки вирішити питання про оголошення визвольної війни. Ми послушали экс-міністра юстиції, всі кажуть, що йде війна, але ніхто її не оголосив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще по 1 хвилині – Бакунець, Євтушок і Веніславський... Не Євтушок, а Івченко. Перепрошую. Бакунець, Івченко і Веніславський.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні народні обранці! Краще дослухайтеся. Рекомендую вам, оскільки ми перебуваємо у стані війни, спілкуватися з родинами наших героїв, полонених і зниклих безвісти. Це найгірший статус. Люди, в родині котрих є сповіщення про зниклого безвісти, просто в розпачі.

Тому однозначно ми підтримаємо цей законопроект. І до «зниклий безвісти», аби не було більше мобілізації у родині, ще додаємо – «померлий у навчальних центрах, на полігонах, в лікарнях». Нам потрібно підтримати ці родини. Я рекомендую вам спілкуватися з родинами зниклих безвісти. Це однозначно трохи вас угомонить і ви зрозумієте, який час є надворі поза межами цього залу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Івченко Вадим Євгенович, потім – Веніславський Федір Володимирович, і голосуємо.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання

«Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, ми третій раз змінюємо закон про мобілізацію. А чому? Тому що ми не навчилися чути одне одного, коли депутати пропонують поправки і ми сидимо всю ніч у залі з проханням, щоб ви до нас дослухалися.

Сьогодні ми розглядаємо законопроекти наших колег депутатів з опозиції Фріз і Гончаренка. Чому? Тому що тоді, коли ми приймали закон про мобілізацію, ви не чули, про що говорить опозиція. Це важливі законопроекти, колеги. Ми дали максимально повноважень ТЦК та СП. Хочу звернутися до всіх, хто сьогодні займається мобілізацією. Перестаньте робити ходи, які ганьблять нашу країну. Ми дали вам всі повноваження...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ – Веніславський Федір Володимирович, і голосуємо. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановні громадяни України! Сьогодні парламент, я переконаний, ухвалить два важливих законопроекти, які підтримуються фракцією політичної партії «Слуга народу», спрямовані на забезпечення справедливості щодо можливості бути непризваним на військову службу під час мобілізації тих громадян України, близькі родичі яких загинули або зникли безвісти, а також інший законопроект, який передбачає можливість звільнення з військової служби також осіб, близькі родичі яких, а саме неповнорідний брат або сестра, загинули. І дуже важливо, що ми відреагуємо цим законопроектом на численні звернення до нашої політичної сили громадян України, які просили надати право на відстрочку від призову тим громадянам України, які були незаконно позбавлені волі країною-агресором на рівні з громадянами України.

Фракція політичної партії «Слуга народу» підтримує цей законопроект. Я закликаю всіх також його підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цих законопроектів. Переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів підготуватися. Я по чергово буду ставити на голосування ці законопроекти.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо уточнення підстави для надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації жінкам та чоловікам, чий близький родичі (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати або рідний (повнорідний,

неповнорідний) брат чи сестра) загинули або зникли безвісти під час участі у бойових діях» ([№ 12104](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 304.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту закону № 12104 в цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 304.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 26 Закону України «Про військовий обов'язок та військову службу» щодо відновлення права військовослужбовців на звільнення з військової служби під час дії воєнного стану з причин загибелі або зникнення безвісти їх неповнорідних брата чи сестри» ([№ 11531](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 307.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту закону № 11531 в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 308.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Обидва закони прийнято в цілому.

Секунду, Артуре Володимировичу, дайте мені завершити, у вас постійно якась нетерплячка (*Шум у залі*).

Далі у нас три законопроекти розглядатимуться без обговорення. Перед тим, як перейти до цього, я надаю слово з процедури.

Іванна Климпуш-Цинцадзе з процедури. Будь ласка. Увімкніть мікрофон.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановні колеги, дякую за ці голосування. Ми зробили з вами велику справу. Пропоную Голові Верховної Ради невідкладно підписати ці законопроекти і спрямувати їх до Президента України на підпис. Прошу поставити цю пропозицію на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію Іванни Орестівни щодо невідкладного підпису цих законопроектів.

Зупиніть, я не сказав почати голосування. Що робиться сьогодні з системою «Рада»? Ви можете бути якось спокійніше? Одну секунду.

Зараз Олександр Сергійович правильно зачитає, як воно має бути. А я скажу коли ввімкнути систему голосування.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте, Іванно Орестівно, але тут просто бюрократія.

Пропоную доручити Голові Верховної Ради України невідкладно підписати прийняті сьогодні в цілому Верховною Радою законопроекти [№ 12104](#) та [№ 11531](#) та негайно направити Президентові України на підпис.

Ставлю цю пропозицію на голосування. Прошу голосувати.

«За» – 311.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте ми проголосуємо три проекти законів і тоді далі почнемо...

Що у вас? З процедури? Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Шановні колеги! Шановний пане Голово! Подивіться, ми голосуємо достатньо вчасно, щоб ви невідкладно підписали. За це дякую, ви справді виконуєте цю функцію. Скажіть мені, будь ласка, що нам як парламенту треба зробити, щоб Президент згадав про Конституцію, яка його лімітує: 15 днів на підписання законів? Зараз у нас 47...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що у вас з процедури? Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Я говорю зараз з процедури. У нас є 47 законів, які були направлені до pana Президента, які не отримали ані вето, ані технічного вето, ані підпис. Наскільки я пам'ятаю, після цього у нас є можливість самостійно повернути ці закони. Хоча жодного разу в історії України такої процедури на застосовувалося. Це правда. Тому я дуже прошу вас як Голову Верховної Ради

нагадати Президенту про існування законів, Конституції, а також обов'язків підписувати чи ветоувати закони.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Все, друзі, досить. Ми все-таки уточнили, що наступний законопроект буде розглядатися з обговоренням, а могли його «пролетіти». Дякую Железняку.

Шановні колеги, на ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо створення та функціонування Єдиного державного реєстру військовослужбовців та до інших законів України щодо удосконалення порядку ведення військового обліку» ([№ 12066](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення його до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 263.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 243.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова Федієнка Олександра Павловича. Потім будуть виступи: два – за, два – проти, і голосуємо.

ФЕДІЄНКО О.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Ми всі бачимо і чуємо про багато проблем, пов'язаних з обліком не лише військовозобов'язаних, а й військовослужбовців. Цей проект вирішує дві основні задачі, критично необхідні ще на вчора.

Перша. Це єдиний облік військовослужбовців та прискорення надання членам сімей публічних послуг і соціальних пільг, особливо багато плутанини відбувається з обліком в перші місяці повномасштабного вторгнення. Кадровий облік ведеться у військових частинах, багато часу витрачається при необхідності погодження документів з Генеральним штабом, Міністерством оборони, особливо при навчанні та переведеннях. Вчора про це Президент багато разів казав.

Міністерство оборони мають довести процес наведення порядку у своїх системах і документах до 100 відсотків верифікації інформації про військовозобов'язаних та військових. Найголовніше, що це робиться не для міністерства, а з метою спрощення життя самих військовослужбовців, ветеранів,

членів їх сімей, які матимуть можливість користуватися своїми правами та пільгами без стусів додаткових паперів, копій, а лише надавши свій Military ID – єдиний унікальний електронний ідентифікатор, який і буде бігати між системами замість дублювання і множення помилок даних у паперовій формі, які трапляються між різними міністерствами.

Надання публічних адміністративних соціальних послуг військовослужбовцями та членам їх сімей буде здійснюватися з використанням єдиної інформаційної системи у сфері національної безпеки та оборони Міністерства оборони та Державного вебпорталу електронних публічних послуг у сфері національної безпеки і оборони. Створення єдиної бази даних про військовослужбовців Збройних Сил України та військовослужбовців державного і спеціального транспорту – це початок активної цифровізації.

І друге. Передача даних про медогляд. Є електронна система, я вважаю, що з прийняттям цього закону ми приберемо цю найстрашнішу корупційну складову, яка є у вигляді ВЛК.

Друзі, прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Бакумов Олександр Сергійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Олександру Федієнку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олександрє.

ФЕДІЄНКО О.П. Колеги, хочу ще додати, що було багато запитань з приводу того, де інші військові формування. Була велика розширена робоча нарада. Ми спілкувалися з ними. Вони спочатку хотіли бути в цьому законопроекті, потім відмовилися. Але при цьому ми домовилися, що вже між першим і другим читаннями до цього законопроекту будуть додані всі існуючі військові формування. Тобто якщо якась структура, наприклад, прикордонники, захоче долучитися до цієї бази, то вона зможе або вони можуть створити свою власну базу військовослужбовців і вже з наявними даними відповідних структурних одиниць, що входять відповідно до складу, наприклад, прикордонники, долучитися до єдиної платформи.

Хочу звернути вашу увагу, що в поданні до законопроекту сказано, що його буде запроваджено без використання додаткового бюджетного фінансування. Це питання вже погоджено з Міністерством оборони України, яке є одним із співавторів цього законопроекту. Є відповідні донори, які готові долучитися до підтримки створення цієї бази. Ще раз хочу наголосити, що без цього

законопроекту додаток «Армія+» не буде ефективно працювати. Умовно кажучи, буде той додаток, який якимось працює, де якимось відбувається якийсь обмін, але все одно буде присутній ручний керований механізм обміну паперами. Тобто військовослужбовець буде заходити через додаток «Армія+», але все одно на виході буде якийсь клерк, який отримуватиме дані з цієї системи, перекладатиме папірці і знову вносити. Це потрібно прибрати, максимально все автоматизувати для того, щоб повністю виключити людей, які приймають рішення. Це, до речі, як елемент...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріз Ірина Василівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФРІЗ І.В. Шановні колеги, це вже не перша спроба створити Єдиний державний реєстр військовослужбовців. Слід зазначити, що фракція «Європейська солідарність» концептуально не виступає проти створення додаткового реєстру. Водночас слід також наголосити, що під керівництвом Олександра Федієнка зазначена редакція є значно кращою, на відміну від того, що намагалися просувати раніше.

До цієї редакції є низка зауважень, які були викликані аналізом законопроекту, які стосуються деяких питань, що потребують врегулювання до другого читання. Я маю на увазі, що зазначений Єдиний державний реєстр військовослужбовців не охоплює всіх військовослужбовців. Олександр Федієнко сказав, що це можна буде доопрацювати до другого читання. Сподіваюся, що так і буде. Навіть у цій редакції немає, наприклад, військовослужбовців Сил спеціальних операцій, що також викликає достатньо питань стосовно дискримінаційного підходу під час формування реєстру військовослужбовців. Це перше.

Друге. Невідповідність конституційним нормам, а саме статті 95 Конституції, яка вбачає, що на соціально значимі проекти мають бути передбачені державні кошти.

На засіданні комітету обговорювали про те, що є зауваження від Міністерства фінансів, навіть від Міністерства оборони щодо фінансового обґрунтування, адже створення зазначеного реєстру буде потребувати державних коштів.

Третє. Проблема захисту даних. Військовим частинам дається три місяці для того, щоб вони вже після ухвалення законопроекту відправляли персональні дані військовослужбовців, які невідомо в який спосіб і зберігатимуться, поки реєстр буде створюватися.

Четверте. Відводиться 75 років на збереження персональних даних. Це є порушення міжнародної Конвенції про захист осіб у зв'язку автоматизованою обробкою персональних даних, і тому, з нашої точки зору, не потребує такого строку, який буде встановлено на рівні закону.

Фракція «Європейська солідарність» долучається до підготовки його до другого читання, в першому – утримується.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Івченко Вадим Євгенович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Колеги, ми створили реєстр військовозобов'язаних, прийняли закон про мобілізацію, дали всі можливі правові методи займатися рекрутингом і мобілізацією українців. Я про це сказав минулого разу, що ТЦК та СП ганьбить сьогодні Україну у світі. Ця «бусифікація», яка транслюється по наших телеграм-каналах і відео знімають українці, дає нам великі мінуси. Є всі правові можливості у ТЦК. Ми це створили законом, якщо потрібно, робіть, будь ласка, підзаконні акти задля того, щоб ми боролися з ухилянтством і люди виконували свій громадянський обов'язок.

З приводу реєстру військовослужбовців, у цілому підтримуючи законопроект, фракція «Батьківщина» буде голосувати в першому читанні. Є багато зауважень і ми будемо долучатися до роботи під час підготовки законопроекту між першим і другим читаннями. Це реєстр військовослужбовців, збереження даних про військовослужбовців, максимальний захист, безпосередньо фінансування. Скажіть, будь ласка, сьогодні партнери достатньо фінансують амуніцію? Це єдиний кошик у світі, який сьогодні фінансує безпосередньо Збройні Сили України, надання допомоги Україні, надання озброєння Україні і таке інше.

Мені здається, що багато речей, які ми маємо продискутувати між першим і другим читаннями, щоб цей реєстр був захищений, кожен військовослужбовець розумів, що «Армія+» працює з переводом в одну й в іншу частину. А з іншої сторони ми маємо розуміти, щоб це не вплинуло на боєготовність наших бригад, коли максимально рапорти можуть подавати, щоб переводитися в тил.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бобровська Соломія Анатоліївна. Після цього голосуємо. Будь ласка, Соломіє.

БОБРОВСЬКА С.А. Фракція «Голос». Ви знаєте, дуже правильна ідея і ми про це говоримо вже третій рік, а можливо, хтось уже десятий чи одинадцятий. Реєстр «Оберіг», база персональних даних всіх військовослужбовців, додаток «Армія+», Дія, додаток «Ветеран+», ще там щось плюс, «житло плюс». Всі ці речі ми діджиталізуємо, що є правильним і логічним. Ми до цього теж звикаємо, але фактично у нас мінімум обговорення з акцентом і увагою на захист персональних даних. Тому гарний проект, але він не виправдовує цих хиб і проблематики, закладених абсолютно суперечливих моментів, які прописані в законопроекті. Тому на даному етапі ми будемо утримуватися, але підтримуємо саму ідею цього законопроекту.

Ще раз хочу наголосити, що нам мало хто пояснює про те, коли відбуваються збої у цих програмах, куди далі виходять персональні дані всіх наших військовослужбовців. Ви знаєте, мені дуже не хочеться читати на сторінках телеграм-каналів або російських ресурсів, наприклад, дані Національної поліції про наших так званих ухилянтів, які вчинили СЗЧ, з усіма прізвищами, іменами, адресами, хто куди ходив, які були подані дані і таке інше. Мені прикро, що на це не завжди звертають увагу і правоохоронні органи, думаючи, що Київ цього не побачить. Ні, Київ це бачить.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Переходимо до прийняття рішень. Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Переходимо до прийняття рішення.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо створення та функціонування Єдиного державного реєстру військовослужбовців та до інших законів України щодо удосконалення порядку ведення військового обліку» ([№ 12066](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 263.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, далі два законопроекти розглядатимуться без обговорення, тому одразу ставлю їх на голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про захист персональних даних» ([№ 8153](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 272.

Рішення прийнято.

Наступний законопроект. Це проект Закону «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо посилення захисту прав добросовісного набувача» ([№ 12089](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення його до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо посилення захисту прав добросовісного набувача» (№ 12089) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

З процедури – Павлюк. Увімкніть мікрофон Павлюка, будь ласка.

ПАВЛЮК М.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Прошу збільшити строк подачі поправок наполовину, пане Голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви вносите пропозицію щодо прийнятого законопроекту за основу про збільшення наполовину строків подачі поправок.

Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Павлюка. Прошу голосувати.

«За» – 215.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, наступний законопроект розглядатиметься також без обговорення. Це проект Закону «Про статус осіб, постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного зі збройною агресією Російської Федерації проти України, та невідкладні проміжні репарації» ([№ 10132](#)). Це друге читання. Ми домовилися, що ніхто не буде ставити на голосування поправки.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття цього законопроекту в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 307.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому.

Шановні колеги, на ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері національної безпеки і оборони щодо надання допомоги на догоспітальному етапі та здійснення цивільно-військового співробітництва» ([№ 11423](#)).

Ми домовлялися розглядати цей законопроект без обговорення, але звернувся народний депутат Разумков. Замість поправок на підтвердження він просить 5 хвилин виступу, і після цього голосуємо.

Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О., *народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги, якщо влада не буде поважати одна одну – не страшно, але коли влада не поважає військових – це сором. Вчора в цій залі Президента військові чекали пів години. Це неповага. Депутати до цього звикли, а коли військові і ті, хто боронить державу на фронті і в тилу, чекають гаранта, який має зробити так, щоб, мабуть, краще він мав почекати їх, то це велика проблема.

Паралельно з цим вчора в залі пролунало багато правильних слів. Вони були прочитані з суфлера, але, на жаль, були лише прочитані, а не зроблені. Вони лунали на 1000 день не війни, а на 1000 день повномасштабного вторгнення.

Президент вчора виступав як людина, яка вперше за три роки прийшла до парламенту і побачила, який безлад твориться, який неадекватний бюджет вніс його уряд, за який проголосувала Верховна Рада України. В цьому бюджеті немає абсолютно тих позицій, які зазначав Президент держави, стоячи на цій трибуні. Він розповідав про дрони. Я хотів би нагадати класні слова (хочеться аплодувати), але є питання, де той мільйон дронів, які обіцяв Президент. Він розповідав, що Найєм, Кубраков, всі інші не зробили те, що мали зробити, – укріпити об'єкти енергетичної інфраструктури. Але скажіть мені, будь ласка, чий Кубраков був улюблений міністр? Не Президента України, який фактично очолював «Велике будівництво», а потім став витрачати мільярди гривень на укриття об'єктів критичної інфраструктури, які сьогодні знищені, і люди знову сидять без світла?

Класні були слова про підтримку економіки і про розвиток бізнесу. Це, до речі, було озвучено після того, як Президентом, на жаль, не були виконані обіцянки щодо зменшення податків і збереження їх на попередньому рівні до кінця війни, плюс щонайменше рік після перемоги. До речі, він досі не підписав закон про підвищення податків. Сподіваюся, і не підпише. Але тоді виникає запитання: як ви збалансуєте бюджет на 2025 рік, в якому вже врахували ці кошти?

Далі. Лунало багато речей про те, що треба проводити індексацію пенсій, зарплат вчителів, лікарів, військових у березні. Скажіть, будь ласка, що заважало вам відобразити це в бюджеті, який ви вчора проголосували? Що заважало вам не виділяти 517 мільйонів гривень на Рахункову палату, щоб Голова Рахункової палати не отримувала 120 тисяч? Що вам заважало зменшити видатки на телемарафон «Єдині новини» 1,5 мільярда гривень? Що вам заважало зменшити видатки на інші державні інституції? Що вам заважало встановити обмеження на захмарні зарплати в наглядових радах, в тих структурах, де сидять наближені люди до Офісу Президента?

Звернення Президента про чесну мобілізацію. Правда, хотілося аплодувати. Але, на жаль, є проблема, тому що сьогодні ця чесна мобілізація перетворилася на те, що використовує російська пропаганда, показуючи, як людей мобілізують.

Сьогодні відбулося те, про що Зеленський казав – ніколи не буде: не будуть мобілізувати з 18 років. Так, мобілізують з 18 років, з 18 до 25 років. До речі, ви проголосували монобільшістю, всіма іншими фракціями закон, який не дозволяє проводити мобілізацію людей, які були обмежено придатні, яким сьогодні є 18 років. Але Президент Зеленський досі його не підписав. Сьогодні ви проголосували, щоб виправити помилку, яку підписав Зеленський, і повнорідні брати і сестри сьогодні мобілізуються. Подивимося, коли він підпише цей закон.

Вчора багато інших речей класно лунали з цієї трибуни. Але, на жаль, вони не мали б лунати, а мали бути впроваджені Президентом і не перетворювати цю промову на майбутню передвиборчу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Тому, будь ласка, готуємося до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері національної безпеки і оборони щодо надання допомоги на догоспітальному етапі та здійснення цивільно-військового співробітництва» в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками ([№ 11423](#)).

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 307.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому.

З процедури? Совсун. Будь ласка.

Я не знаю, що у нас робиться з системою «Рада».

СОВСУН І.Р., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Нехай не правила Регламенту, але правила доброго тону кажуть, що треба дякувати людям, які долучилися до доброї справи. Пане спікере, всім тим, хто допоміг з прийняттям цього законопроекту в драматичний спосіб у першому читанні, я хочу подякувати. Це все, що я хотіла сказати. Дякую за прийняття цього закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, наступне питання розглядатиметься без обговорення. Це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державну прикордонну службу» ([№ 12057](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державну прикордонну службу України» ([№ 12057](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 305.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому.

Шановні колеги, на ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування Національної системи конфіденційного зв'язку та Національної електронної комунікаційної мережі» ([№ 10273](#)). Ми також домовлялися розглядати його без обговорення, водночас народний депутат Разумков просить 3 хвилини на виступ, а потім голосуємо.

Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Шановні колеги, хочу порушити ще одну важливу тему – це питання тих, хто сьогодні залишається за межами нашої держави. Вчора під час виступу Президент сказав, що ми маємо зробити все для того, щоб повернути дітей, які знаходяться за межами нашої країни, які мають повернутися потім в Україну і її відродити, відновити і зробити успішною державою, і це наше майбутнє. Але я під час виступу Президента не почув, а чому ж склалося так, що люди, які роблять все для того, щоб батьки цих дітей ніколи не повернулися в Україну, сьогодні займають такі поважні посади як міністр закордонних справ. Хочу нагадати, що саме пан Андрій Сибіга, який був заступником Керівника Офісу Президента, після цього став першим заступником міністра закордонних справ, а зараз є міністром закордонних справ, несе персональну відповідальність за те, що людям заблокували консульські послуги за кодоном.

Про що це говорить? Це говорить про те, що чинна влада робить все для того, щоб ці люди не повернулися в Україну, щоб вони поздавали паспорти. До речі, тут сидять деякі народні депутати, нехай Господь простить, які пропонують їм поздавати паспорти і поїхати з держави. Хотілося б рекомендувати цим геніям, щоб вони поздавали мандат, паспорт, а на «тисячу Зеленського» купили собі на залізницю квиток і поїхали кудись за межі нашої країни. Це було б краще і для парламенту, і для людей, і для майбутнього нашої з вами держави.

Тому, якщо ми говоримо чесно про те, як має будуватися держава, то не маємо видавати плани кожного тижня, які просто залишаються гарними словами.

Ми маємо говорити правду і презентувати реальні плани: боротьба з корупцією; розвиток українського бізнесу, а не роздача надр закордонним партнерам; повернення людей, а не лише обіцянки і видача наказів про блокування консульських послуг; підвищення зарплат військовим, медикам і вчителям, а не так, що жодного підвищення на наступний рік немає; створення обороноздатного комплексу для нашої держави, який буде виробляти дрони, снаряди тощо, а не обіцянки на 1000-й день повномасштабної війни, що ми це зробимо. Обіцянок для людей вже досить, треба вже давно було попрацювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування Національної системи конфіденційного зв'язку та Національної електронної комунікаційної мережі» (№ 10273) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 278.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому.

З процедури – Гончаренко. Що у вас?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую, пане Голово. З процедури – щодо законопроекту [№ 11408](#). Ми сьогодні прийняли два дуже важливі законопроекти, щоб виправити несправедливості щодо неповнорідних, цивільних полонених, безвісти зниклих. Є ще одна тема, яка стосується такого самого: йдеться про чоловіків, у яких є дитина-інвалід віком до 18 років. Вони мають відстрочку сьогодні по закону про мобілізацію, але вони не мають права на звільнення з військової служби після прийняття мобілізаційного законопроекту. Це абсолютно один в один ситуація, як щойно ми проголосували.

Шановні колеги, я прошу вас проголосувати і доручити Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки невідкладно розглянути законопроект № 11408.

Дякую, пане Голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Гончаренка. Прошу голосувати.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, рухаємося далі.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про облік осіб, життю та здоров'ю яких завдано шкоди внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» ([№ 10256](#)). Ми домовлялися так, що буде поправка 121 Никорак.

Цимбалюк – 2 хвилини, і голосуємо.

Ірина Никорак. Увімкніть мікрофон. Будь ласка.

Прошу представників системи «Рада» після завершення засідання зайти до мене. Дякую.

НИКОРАК І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово, я дуже прошу поставити на голосування мою поправку 121 для врахування. Зміст цієї поправки доволі простий, очевидний і абсолютно аргументований. Пропонується реєстр постраждалих осіб, у тому числі незаконно депортованих дітей, вести та адмініструвати не лише за рахунок коштів міжнародної технічної допомоги, а і за рахунок коштів державного бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством. Бо сьогодні така допомога є, а завтра її може не бути, і це в свою чергу може ускладнити процес отримання постраждалими особами відповідних виплат та компенсацій.

Прошу колег підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яка позиція комітету щодо цієї поправки?

ЦИБА Т.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, ми розглянули цю поправку, але на даний момент вона не має сенсу, тому що в розділі «Прикінцеві положення» це вже прописано. Ми пропонуємо, щоб створення цього реєстру нам змогли профінансувати наші партнери.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправка 121 авторства Никорак комітетом відхилена. Ви почули позицію і автора, і комітету.

Ставлю на голосування поправку 121 Никорак для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 150.

Рішення не прийнято.

Цимбалюк. Будь ласка, 2 хвилини.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія

Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановний головуєчий! Шановна доповідачу! Шановні колеги! Насправді законопроект потрібний. Ми про це дискутували неодноразово на засіданнях комітету і робочої групи, але до другого читання він дещо змінився, хоча сутність його залишається. У майбутньому нам, напевно, доведеться все-таки його удосконалювати, бо законопроект мав основну ідею: створити державний реєстр всіх осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії російської федерації. В результаті до другого читання є дві системи обліку: це реєстр відомостей щодо дітей, депортованих або примусово переміщених у зв'язку з російською агресією, та систему обліку інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії російської федерації. Чи будуть ефективно працювати ці два реєстри, час покаже. Але щоб не було однакових даних, тут потрібно, мабуть, ще буде попрацювати в майбутньому.

Наступне. Я думаю, що народні депутати підтримають у другому читанні і в цілому цей законопроект. Фракція «Батьківщина» буде голосувати, не дивлячись на те, що деякі наші поправки не враховані. Вони стосувалися реального відшкодування нанесених збитків особам, які будуть внесені до цих реєстрів. Через те потрібно підготувати, і це звернення до Кабінету Міністрів, наступний законопроект, де буде чітко сказано щодо відшкодування нанесених збитків особам, які є в реєстрі (мається на увазі неповнолітніх дітей), і щодо інших нанесених збитків...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього проекту закону. Прошу зайняти місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про облік осіб, життю та здоров'ю яких завдано шкоди внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України ([№ 10256](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 297.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому.

Покажіть по фракціях і групах.

Наступний законопроект також розглядатиметься без обговорення.

Секунду. З процедури – Лозинський. Що у вас? Не розходьтесь, шановні колеги.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, я хочу звернути вашу увагу на законопроект [№ 11410](#). Це президентський

законопроект, невідкладний, щодо позбавлення державних нагород. Я прошу вас зараз змінити черговість порядку денного і розглянути зараз цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ви впевнені, що ви зараз вклинилися? Чи, може, після цього ви оголосите цю пропозицію? (*Шум у залі*).

Ви зняли? Фальстарт. Буває, так, Романе? Дякую.

Шановні колеги, наступний законопроект [№ 11425-д](#) розглядаємо без обговорення. Це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо особливостей складання кваліфікаційного іспиту».

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття цього законопроекту в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 256.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, йдемо далі. На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізму запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі» ([№ 10249](#)).

Запрошую до слова голову підкомітету Скрипку Тетяну Василівну.

Шановні колеги, в мене є інформація, що будуть якісь поправки. Чи голосуємо одразу? Не буде, голосуємо одразу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту закону № 10249 у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 285.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому.

Покажіть по фракціях і групах.

Я бачу, Мотовиловець піднімає руку. З процедури – Андрій Вікторович Мотовиловець.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний

багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Ми просимо змінити черговість розгляду питань: перейти до законопроекту [№ 11410](#). Просимо кожен фракцію та групу підтримати цю пропозицію. У цьому законопроекті (друге читання) буде поставлена на голосування одна поправка для підтвердження. Нам треба набрати 226 голосів. Ми просимо всіх народних депутатів про підтримку і голосування за цей президентський законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію Мотовиловця про зміну черговості розгляду питань порядку денного і перехід зараз до розгляду законопроекту № 11410. Прошу народних депутатів голосувати. «За» – 254.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми переходимо до проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо позбавлення державних нагород за популяризацію або пропаганду держави-агресора чи вчинення інших протиправних дій проти України» ([№ 11410](#)).

Запрошую на трибуну голову Комітету з питань правоохоронної діяльності Іонушаса Сергія Костянтиновича. Будь ласка, Сергію Костянтиновичу.

Я так розумію, що буде якась поправка? Який номер? А хто буде її ставити на голосування?

Шановні колеги, буде одна поправка і замість п'яти поправок Разумков виступатиме 3 хвилини. Будь ласка, скажіть мені номер поправки. Мамка буде виступати? Добре.

Роман Лозинський. Назвіть номер поправки.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Шановні колеги, в мене до цього законопроекту сім поправок. Я беру 2 хвилини на виступ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Шановні колеги, давайте почнемо з поправки 286. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, поправка 286 щодо того, що цей законопроект запряцює виключно на позбавлення державних нагород, почесних звань тощо, і не буде застосовувати санкції стосовно всіх громадян України, грубо кажучи, від трусів до носків.

Щиро вам дякую. Прошу підтримати цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герасимов не є автором поправки, а Юрчишин підтримує те, що сказав Герасимов, бо Юрчишин є автором поправки. Він зараз скаже.

Будь ласка, позиція комітету.

ІОНУШАС С.К., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, попередньо ми розглядали цю поправку. Норми законопроекту не будуть поширюватися на інші санкції. Дана поправка більш детально прописує цю процедуру, тому комітет її відхилив. Я особисто як народний депутат буду підтримувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я дам слово Юрчишину, який підтвердить, що він просить поставити цю поправку на голосування для врахування. Прошу колег більш уважно слідкувати, які у вас поправки.

Увімкніть, там є проблеми. А, інший Юрчишин. Увімкніть мікрофон Ярослав Романовичу Юрчишину.

ЮРЧИШИН Я.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дуже дякую голові комітету за конструктивний підхід. Прошу підтримати цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 286 авторства Юрчишина і колег. Вона комітетом відхилена, водночас автори просять поставити її на голосування для врахування. Позицію комітету ви почули.

Ставлю на голосування поправку 286 для врахування. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Виступ Разумкова – 3 хвилини, і голосуємо. Лозинський виступатиме 2 хвилини, потім – Мамка. Скажете, скільки у вас поправок. Покажіть пальчиком, скільки у вас поправок. Одна хвилина. Дякую. Дві. Все, бачу. Спасибі.

Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Увімкніть з початку, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Обнулите час.

РАЗУМКОВ Д.О. Колеги, Верховна Рада голосує за все, що треба і не треба. Якщо подивитися на порядок денний пленарних засідань Верховної Ради, у нас є все, що завгодно, крім того, що дійсно турбує людей і тих, хто захищає нашу державу сьогодні на фронті. Це демобілізація.

Скажіть, будь ласка, в цьому залі всі пам'ятають, що коли приймався недолугий закон про мобілізацію і ви дали 227 голосів за те, щоб у людей забрати демобілізацію, ви всі пообіцяли разом з вашим урядом, Президентом, що через вісім місяців буде закон про демобілізацію. Де він? У мене запитання до Кабінету Міністрів, до Президента як до Верховного Головнокомандувача, до профільного комітету: де демобілізація, яку ви пообіцяли людям? Коли я і мої колеги з команди «Розумна політика» розповідали, що ваш закон – це сміття, ви тут хіхікали. Можете зараз піти і запитати у військових, які боронять державу, до чого призвело те, що немає демобілізації, що сьогодні відбувається з поповненням, яке не хоче дуже часто потрапляти до лав Збройних Сил України. Ми це бачимо, на жаль, і через російську пропаганду.

Чому? Тому що ви не даєте граничних термінів, коли люди зможуть повернутися додому. Ви не дали їм ротації. До речі, поправки команди «Розумна політика» щодо ротації також були в законі про мобілізацію. На щастя, нам вдалося побороти абсолютну безглуздість або злочин, який ви запхали в закон про мобілізацію щодо 18 років. Є підтвердження Генерального штабу і Міністерства оборони, подивіться засідання комітету. Я пам'ятаю, що потім Президент розповідав, що це все брехня, не відповідає дійсності, але тоді хотілося б почути позицію Президента, а що зараз відбувається з мобілізацією 18-річних, які раніше були обмежено придатними? А скажіть мені, будь ласка, що відбувається з відпустками, з наповненням? Де ті 14 бригад, які стояли в тилу, за словами Президента, повністю готові до захисту Батьківщини і обороноздатності нашої держави? Їм просто не вистачало техніки. Ті, хто їздять на фронт і спілкуються з військовими, знають, що техніки дійсно мало, катастрофічно не вистачає людей.

Якщо ви далі будете їм брехати і розповідати про те, що демобілізація буде через 8, через 10, через 28, через 100 років, тоді вони взагалі зневіряться і в вас, і в те, що вони сьогодні роблять. Це величезна проблема, коли влада бреше захисникам прямо в очі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лозинський – 2 хвилини, потім Мамка – 2 хвилини, за ним – Крулько, 2 хвилини, і голосуємо.

Лозинський. Будь ласка.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Колеги, я хочу зараз звернути вашу увагу, що відповідальність за те, що зараз державними нагородами досі володіє зрадник-«єдинорос» Однораленко, представник псевдопарламенту «ДНР», зрадник Баталін, який є в кримській окупаційній адміністрації, інші зрадники України, несе наш парламент.

У 2021 році я зареєстрував законопроект [№ 6163](#), який мав припинити цю ганьбу. Коли наші сили безпеки і оборони в квітні 2022 року відбили ворога, наш парламент конституційною більшістю в 362 голоси підтримав цей законопроект і вирішив забрати всі державні нагороди, виплати, кошти в тих, хто зрадив нашу

країну, аби поруч з «Да Вінчі» в пантеоні героїв, поруч з «Редісом» та тисячами інших наших героїв більше ніколи не було зрадників і тих, хто підтримував ворога.

Натомість, що відбулося? Законопроект мого авторства з колегами був заблокований у цьому парламенті, і з'явився невідкладний законопроект Президента. Чудово, супер, голосуємо!

Наша фракція буде підтримувати цей законопроект. Ми будемо голосувати за нього, тому що нам неважливо, чиє авторство законопроекту. Але ганьба полягає саме в тому, що тут ці рішення мають прийматися миттєво. Такі рішення мають прийматися незалежно від автора, від фракції, від групи. У 2022 році цей парламент, після того як 362 голосами підтримав законопроект про позбавлення нагород, за два тижні міг проголосувати його. Ще два роки ганьби. Зараз її потрібно припинити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мамка Григорій Миколайович, 2 хвилини.

МАМКА Г.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні колеги, дуже погано, коли політик розслідує кримінальні провадження, не маючи на те повноважень, коли у *Facebook* розслідуються ті чи інші події. Хочу все-таки звернути увагу на закон, і парламент своїм голосуванням повинен дати реальні законні механізми, як повинні виконуватися ті чи інші речі в державі. Позбавлення нагород за рішенням, винесеним за санкціями, це яке покарання – основне чи додаткове? На це відповіді питання до цього часу ніхто не дав.

Якщо є рішення суду – позбавлення волі, а додаткове покарання – позбавлення нагород, це зрозумілий механізм, тому що є основне покарання. Запровадження санкцій, які мають визначений законом термін, це основне покарання чи ні? Ні, не основне. Позбавлення санкцій постійно не може існувати з неосновним покаранням. Почуйте! Механізми повинні бути в державі. Але повинен хтось розслідувати, дати висновок, після цього прийняття рішення. Ми покладаємо цю опцію на РНБО. Покажіть мені, будь ласка, а РНБО – правоохоронний орган? Чи мають стадію розслідування? Чи дослідження доказів? Немає такої стадії.

Хочу звернути увагу, що всі повинні дотримуватися основних законів і критеріїв, логіки, яка повинна мати пояснення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ від Крулька Івана Івановича, 2 хвилини.

КРУЛЬКО І.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція

«Батьківщина». Наша фракція буде голосувати за цей законопроект. Прийняття закону щодо позбавлення нагород зрадників України, тих, які працюють на державу-агресора, через суд – це все правильно. Але я пропоную, щоб був створений механізм перевірки і аудиту всіх тих, хто був нагороджений державними нагородами, користується різними пільгами, але працювали проти України впродовж усіх років незалежності нашої держави, знищували внутрішню основу української безпеки і оборони, працювали, по суті, на кремль і москву. Ось цих всіх осіб треба перевірити і не просто в момент якогось кримінального провадження позбавити нагород, а через відповідний аудит всіх тих, які завдали Україні шкоди. Вони мають бути позбавлені будь-яких пільг, якими вони до сьогоднішнього дня користуються в Україні.

Пропоную проголосувати за законопроект. Фракція «Батьківщина» голосуватиме за нього в повному складі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Займіть свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо позбавлення державних нагород за популяризацію або пропаганду держави-агресора чи вчинення інших протиправних дій проти України» ([№ 11410](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Ставлю на голосування цю пропозицію.

«За» – 283.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому. Вітаю, колеги.

Йдемо далі. На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо особливостей державної реєстрації лікарських засобів, які можуть закуповуватися особою, уповноваженою на здійснення закупівель у сфері охорони здоров'я» ([№ 11493](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього законопроекту до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 269.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 222.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова міністра охорони здоров'я України Ляшка Віктора Кириловича. Будь ласка.

ЛЯШКО В.К., *міністр охорони здоров'я України.* Бажаю здоров'я, народні депутати! Сьогодні ви розглядаєте важливий законопроект, мета якого зробити так, аби кошти, які виділяє держава для закупівлі ліків, використовувалися ще більш ефективно, що в розумінні лікарів означає ще більше якісних ліків для українців. Як цього досягти? Відповідь нам підказують цифри.

Як ви знаєте, вже шість років централізовані закупівлі в медичній сфері здійснює окрема закупівельна агенція «Медичні закупівлі України». Команді вдалося реалізувати дійсно трансформаційні процеси і через них чимало важливих ініціатив. На практиці доводимо, що прозорі і чесні закупівлі можливі, навіть коли йдеться про галузь, яка мала не найкращу в цьому сенсі репутацію. Такі прозорі закупівлі є результатом і реальним шляхом до економії державних коштів і якісного забезпечення ліками держави.

Вже цього року, провівши закупівлі на понад 4 мільярди гривень, нам вдалося зекономити 788 мільйонів гривень, які відразу переформатували і були використані на закупівлю ліків для дітей з онкологічними хворобами, пацієнтів з муковісцидозом, гепатитами, а також для лікування дорослих з гемофілією і онкологією.

Що сприяє таким результатам? Відповідь проста: конкуренція. Саме розширення конкуренції дозволяє суттєво заощаджувати бюджетні кошти і забезпечувати людей якісними препаратами. Тому маємо усувати бюрократичні перепони, які стоять на цьому шляху і не дозволяють нам рухатися вперед.

Тому в цьому законопроекті ми хочемо, щоб процедура, яка передбачає можливість закупівлі ліків без реєстрації в Україні централізованою закупівельною агенцією, поширювалася і на ліки, які включені до бази даних лікарських засобів, що мають закуповуватися в рамках надзвичайного плану Президента США з надання допомоги боротьби з ВІЛ/СНІД PEPFAR або включені до переліків, прекваліфікованих Всесвітньою організацією...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова Радущького Михайла Борисовича від комітету. Будь ласка, Михайле Борисовичу, позиція комітету.

РАДУЦЬКИЙ М.Б., *голова Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Колеги, метою законопроекту є підвищення доступу пацієнтів до лікарських засобів, які закуповуються за бюджетні кошти державним підприємством «Медичні закупівлі України» для виконання програм та здійснення централізованих заходів з охорони здоров'я. Це надзвичайно актуальне питання, оскільки лікарські засоби, що застосовуються, закуповуються

ДП «Медичні закупівлі України», є критично необхідними для населення. А тому важливо забезпечити широку конкуренцію, зокрема, шляхом мотивації фармацевтичних виробників до виходу на український ринок через застосування спрощених процедур реєстрації ліків. Вказані пропозиції покращать доступ пацієнтів до життєво необхідних ліків та дозволять закуповувати їх за нижчими цінами.

За результатами розгляду комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді прийняти проект закону №11493 за основу з урахуванням необхідності внесення змін до інших структурних частин законів та/або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні, відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Колеги, дуже прошу підтримати пропозицію комітету і уряду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, прошу записатися на виступи від фракцій і груп для обговорення цього питання: два – за, два – проти.

Климуш-Цинцадзе Іванна Орестівна, фракція «Європейська солідарність».

КЛИМУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Прошу передати слово Яні Зінкевич.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яна Володимирівна Зінкевич. Будь ласка.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. Дякую. Протягом останніх років Міністерство охорони здоров'я України реалізовує закупівлі лікарських засобів із залученням особи, уповноваженої на здійснення закупівель у сфері охорони здоров'я. Функціонування ДП «Медичні закупівлі України» як стратегічної закупівельної організації на національному рівні забезпечує ефективні закупівлі лікарських засобів за кошти державного бюджету, застосовуючи при цьому провідні практики та механізми. Оскільки лікарські засоби, що закуповуються ДП «Медичні закупівлі України», є пріоритетними для населення, важливо забезпечити широку конкуренцію, зокрема шляхом мотивації фармацевтичних виробників (їхніх представників) до виходу на український ринок із застосуванням спрощених процедур державної реєстрації лікарських засобів.

Так, запропоновані законопроектом зміни до статті 9¹ покликані вирішити ряд практичних питань, пов'язаних з державною реєстрацією лікарських засобів за спрощеними процедурами, забезпечити розширення доступу пацієнтів до нових лікарських засобів, що можуть закуповуватись ДП «Медичні закупівлі України» за кошти державного бюджету в рамках виконання програм та здійснення централізованих заходів з охорони здоров'я, а також створити правові передумови для наявності в Україні та безперервності застосування таких лікарських засобів.

Ми будемо підтримувати даний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрчишин Ярослав Романович, фракція «Голос». Стефанишина. Будь ласка.

СТЕФАНИШИНА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, цей законопроект ми вже двічі провалили: один раз не включили його до порядку денного (не вистачило голосів), і другий раз ще щось нам завадило. Дуже прошу вас звернути увагу, що цей законопроект стосується доступу до ліків. Сьогодні 50 відсотків українців витрачають половину свого бюджету на харчі і ліки, а кожна п'ята родина у нас не може дозволити собі купити життєво важливі ліки. Ми як парламент маємо робити все, щоб держава могла забезпечити українців сьогодні життєво важливими ліками. Спрощена реєстрація для ліків, які перевірені Всесвітньою організацією охорони здоров'я, американським урядом, це важливий момент для закупівлі ліків державним підприємством «Медичні закупівлі України».

Ми будемо підтримувати цей законопроект. Дуже прошу всіх мобілізуватися і дати ту кількість голосів, яка потрібна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бурміч Анатолій Петрович, депутатська група «Відновлення України». Будь ласка.

БУРМІЧ А.П. Шановний Голово! Шановні колеги! Законопроект дуже цікавий. І що таке реєстрація ліків? Це захист внутрішнього ринку. Звичайно, що ми можемо все закупувати, не лише ліки, а й хліб, масло тощо. Я хочу нагадати, що в країнах, в яких немає своєї фармацевтичної галузі, закупляють усі ліки.

Звичайно, ми цей законопроект у першому читанні підтримуємо, але в мене велике прохання до комітету, щоб вони між першим і другим читаннями зустрілися з нашими фармацевтичними підприємствами і поговорили, тому що з таким підходом, що все закупувати, то у нас власного виробництва не буде. Тому тут дуже тонка грань. Ліки, яких дійсно у нас немає і немає перспектив їх виробництва, треба закупувати, а ті ліки, які ми можемо самі виробляти, то необхідно це робити, не знищувати у нас на внутрішньому ринку власних конкурентів.

Група «Відновлення України» підтримує в першому читанні цей законопроект, а до другого читання пропонує провести такі зустрічі з фармацевтами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Козир Сергій В'ячеславович, фракція політичної партії «Слуга народу».

КОЗИР С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, самовисуванець). Прошу передати слово Максиму Перебийносу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Перебийніс. Будь ласка.

ПЕРЕБИЙНІС М.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (одномандатний виборчий округ № 212, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Вітаю, друзі! Дійсно, комітет завжди знаходиться в досить тісній співпраці із виробниками, і цим ми не можемо не пишатися. Друзі, це дуже потрібний законопроект. Він зараз дуже на часі, тому прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ще хто?

Констанкевич Ірина Мирославівна. Будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець). Волинь. Шановне товариство, прошу підтримати даний законопроект, тому що його вже давно чекають багато хворих, які потребують сучасних ліків. Це вкрай важливо, особливо під час війни, тоді, коли ми не можемо власною фармацевтичною індустрією заповнити ті потреби, які потрібні лікарям і хворим. Нам потрібно ліки для пацієнтів з орфаними, рідкісними захворюваннями, які, на жаль, наша індустрія не виробляє. Тому голосуємо за підтримку даного законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завершальний виступ – Юлія Володимирівна Тимошенко.

Будь ласка, Юліє Володимирівно.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). На жаль, у мене 1 хвилина. Шановні друзі, ми провели таку маленьку експертизу, які ціни на ліки в аптеках. Там в два-три рази вищі ціни...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Увімкніть мікрофон, будь ласка. Обнуліль час. Друзі, що це таке робиться?

ТИМОШЕНКО Ю.В. Можна спочатку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Обнуліль час і увімкніть мікрофон. Будь ласка, Юліє Володимирівно.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Ми перевірили ціни в аптеках, і виявилось, що на популярні препарати ціни вдвічі-втричі вище, ніж в європейських аптеках. Це просто треш, вже гірше немає куди.

Саме тому хочу вам повідомити, що цей законопроект ми хочемо зробити базовим для того, щоб демонополізувати ринок, тому що там два дистриб'ютори мають 90 відсотків ринку і повністю диктують ціни. Ми розширили спектр дії нашої ТСК, яку я очолюю, і взяли це питання в роботу. В четвер буде перше засідання ТСК, і ми будемо п'ять ключових параметрів вносити в цей законопроект, за який ми зараз будемо голосувати. Ми переконані, що, якщо це стане реальністю, поставимо ціни в аптеках на місце.

Дуже прошу проголосувати за цей законопроект, щоб він був базою для реформування фармацевтичного ринку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельмишановні колеги, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо особливостей державної реєстрації лікарських засобів, які можуть закуповуватися особою, уповноваженою на здійснення закупівель у сфері охорони здоров'я» ([№ 11493](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий за основу.

Є одна пропозиція, шановні колеги.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, є пропозиція проголосувати за невідкладне підписання законопроекту [№ 11410](#), щоб у нас процес пішов активніше. Пропоную доручити Голові Верховної Ради України невідкладно підписати прийнятий сьогодні Верховною Радою України законопроект № 11410 в цілому та негайно направити його Президентові України.

Ставлю на голосування цю пропозицію.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, до мене звернулися дві фракції («Слуга народу» і «Голос») з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ. Будь ласка, 3 хвилини.

КРАВЧУК Є.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Колеги, багато хто сьогодні підходив і запитував: а що написано на цих худі? Відповідаю: «100 років Українському радію». Це найстаріший український мовник. Прошу оплески для найстарішого українського мовника (*Оплески*).

З 16 листопада 1924 року Українське радіо безперервно мовить в ефірі, не зупинялося ні на хвилину ні під час Другої світової війни, ні під час майже 11 років війни росії проти України. Особливу роль Українське радіо відіграло для інформаційної безпеки, люди слухали і слухають і на окупованих територіях Українське радіо, і слухали під час лютого-березня про евакуаційні потяги. Дякуємо Українському радію.

ЮРЧИШИН Я.Р. Повномасштабне вторгнення показало, наскільки важливий радіозв'язок, особливо на прифронтових територіях. Величезна подяка нашому Українському радію. Вітаємо його з першим століттям, будемо сподіватися, що століть буде ще багато. Подяка за роботу, яку здійснював і здійснює наш суспільний мовник (*Оплески*).

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Українське радіо – найстаріший не лише в Україні мовник. Це один із найстаріших мовників у світі: в 2023 році – BBC, у 2024 році – Українське радіо. Ми вітаємо Українське радіо як скарбника історичної пам'яті, культурної пам'яті і тих, хто транслює на майбутнє цей спадок. Дякуємо (*Оплески*).

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»).* Друзі, я пам'ятаю, коли у 1988 році я, працюючи на Українському радіо у Львові, вперше запускав в ефір рок-оперу *Final Cut*, яка тоді була заборонена в Радянському Союзі, і мені доводилося перекладати, писати ручкою текст «ми – за мир, ми – за мир», ставити печатку в цензурі і пускати це в ефір. Сьогодні нічого цього немає. Але цензура є. Мене в цій футболці працівник Управління державної охорони не пропускав до залу, тому що ці слова, на його думку, можуть когось образити.

Ми переможемо цензуру всюди. Я хочу подякувати всім працівникам Українського радіо, всім нашим колегам прекрасним журналістам, які несуть слово правди про все, що відбувається, і про атаки ворога, і допомагають нам перемогти.

Дякуємо (*Оплески*).

ПОТУРАЄВ М.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні друзі, 100 років тому Україна на весь світ заговорила своєю мовою про Україну. Голос України буде звучати ще і 100, і 200, і 300 років, і ніхто цього не зупинить! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Також приєднуюся до привітання нашого прекрасного Українського радіо з першим віковим ювілеєм. Дякую, шановні колеги.

Рухаємося далі. Наступний законопроект [№ 9363](#). Це проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо цифровізації виконавчого провадження».

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 214.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова заступника міністра юстиції Банчука Олександра Анатолійовича.

БАНЧУК О.А., заступник міністра юстиції України. Доброго дня, шановний Руслане Олексійовичу, шановні народні депутати! Вашій увазі пропонується законопроект № 9363, підготовлений Міністерством юстиції, поданий Кабінетом Міністрів як суб'єктом законодавчої ініціативи. Цей законопроект стосується того, щоб збільшити рівень цифровізації виконавчого провадження.

Чому це важливо? Тому що наше бачення полягає в тому, що у випадку, якщо у нас буде належний рівень цифровізації цього процесу, це означатиме більший рівень виконання судових рішень. Це означатиме, що ми будемо виконувати відповідні вимоги Конституції щодо обов'язковості судових рішень. Це з одного боку.

З іншого боку, дуже важливо, що ми також гарантуємо, що боржник, у якого є невеликі суми, наприклад, штрафів, він у випадку сплати цього виду невеликого штрафу буде автоматично виключатися з Єдиного реєстру боржників, тому що наразі чинні закони «Про виконавче провадження», «Про банки і банківську діяльність», «Про нотаріат», «Про державну реєстрацію юридичних осіб,

фізичних осіб – підприємців та громадських формувань», «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» передбачають необхідність відповідних письмових рішень, наприклад, державного чи приватного виконавця. Цей законопроект передбачає, що ми автоматизуємо цей процес і пришвидшуємо його. Він як в інтересах держави, кредиторів, так і гарантуватиме інтереси боржників, які мають невеликі штрафи, і ми будемо полегшувати їхнє життя. Цей законопроект передбачений як планом законопроектних робіт Верховної Ради на цей рік, так і планом підтримки України з боку Європейського Союзу *Ukraine Facility*. Нам необхідно ухвалити цей закон, щоб далі на підставі його положень ми могли розробляти технологічні рішення. Передбачаємо, що ці технічні зміни ми будемо здійснювати без додаткових витрат з державного бюджету. Тому прошу підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова заступника голови Комітету з питань правової політики Божика Валерія Івановича. Будь ласка, позиція комітету.

БОЖИК В.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 204, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуєчий! Шановні колеги! Комітет з питань правової політики на своєму засіданні розглянув поданий Кабінетом Міністрів проект закону щодо цифровізації виконавчого провадження № 9363. Цим законопроектом задекларовано підвищення ефективності примусового виконання судових рішень.

Комітетом його опрацьовано. Він пропонує запровадження автоматизованої взаємодії між Єдиним реєстром боржників та іншими реєстрами з метою недопущення відчуження майна та розширення функціоналу автоматичної системи виконавчого провадження щодо взаємодії з держорганами, банками, установами та інші пропозиції. Члени комітету погоджуються, що ці запропоновані ініціативи дозволять оптимізувати окремі стадії виконавчого провадження і терміни вчинення виконавчих дій.

Враховуючи це, Комітет з питань правової політики вирішив рекомендувати Верховній Раді проект закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо цифровізації виконавчого провадження» (№ 9363), поданий Кабінетом Міністрів, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Також звернутися до Голови Верховної Ради з пропозицією оголосити на пленарному засіданні відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечностей у тексті законопроекту.

Проху колег підтримати висновок комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, Валерію Івановичу.

Прошу фракції і групи записатися для обговорення цього законопроекту: два – за, два – проти.

Степан Іванович Кубів, фракція «Європейська солідарність».

Ірина Володимирівна Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Цей законопроект про виправлення попередніх помилок, про виключення людського фактору, коли йдеться про боржників, що сплачують борг, і автоматично, без корупції, без тиску, без шантажу, без бюрократії виключаються з реєстру боржників.

Власне, ми цей законопроект підтримуємо. Нагадаю, Президент Зеленський у своєму щорічному посланні говорив про цифровізацію як інклюзію, і це правильно.

Але я хочу звернути вашу увагу на інші неприпустимі речі, які прозвучали в годинному виступі Зеленського у Верховній Раді, коли 30 разів згадувалося про 1000 днів війни. Це повторення російських наративів. З 2014 року путін розповідав про «зеленых человечков» в Криму, про те, «что нас там нет», і нам доводилося докладати надзусиль, аби донести світові, що це росія захопила Крим, що це регулярні частини російської армії вторглися в Україну, що це ФСБ стоїть за захопленням Криму і Донбасу. Коли говориться про 1000 днів війни, то це підігрування цим ганебним заявам путіна про громадянський конфлікт, який начебто є між Києвом, Донецьком, Луганськом і Кримом, це дуже серйозно.

Ми хочемо звернути увагу кожного з вас, хто вчора прийшов у вишиванці святкувати 1000 днів війни, що це підігрування москві. Ми маємо щодня говорити про те, що війна триває з лютого 2014 року, з захоплення Криму, Донецька і Луганська, з того, коли тисячі добровольців стали на захист України. Президентство Зеленського базується на жертвності і героїзмі тих добровольців і військових, які захищали Україну з 2014 року. Припиніть переписувати новітню українську історію! Припиніть говорити в дусі москви! Припиніть підігрувати кремлівським наративам з цієї трибуни! Я не знаю, хто писав Зеленському цей текст, але це ганьба і злочин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федієнко Олександр Павлович, фракція «Слуга народу».

ФЕДІЄНКО О.П. Прошу передати слово Маслову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов. Будь ласка.

МАСЛОВ Д.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги, чесно кажучи, я не

розумію, про які помилки щойно говорилося, якщо ми лише вводимо систему цифровізації. У всієї країни завдяки професіоналізму команди є успіхи в цифровізації, які важко заперечувати. Більше того, навіть Європейська комісія у звіті і посадові особи неодноразово це підкреслюють. Тому тут не йдеться про виправлення помилок, а про розвиток процесів цифровізації, у тому числі виконавчого провадження. Сподіваюся, що в залі буде максимальна підтримка.

Щодо назви законопроекту, вона є дещо промовистою. Я думаю, наш Комітет з питань правової політики до другого читання доопрацює цей законопроект у цій частині. Але те, що це є складовою виконавчого провадження, жодних сумнівів не викликає.

Позиція фракції «Слуга народу», звичайно, підтримати цей законопроект у першому читанні за основу, як і завжди, з проведенням фахового доопрацювання Комітетом з питань правової політики. Повірте, ми це вміємо і зробимо.

Тому закликаю всіх підтримати.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина».
Соболев Сергій Владиславович.

СОБОЛЕВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Законопроект дуже своєчасний. Але одразу хотів би зробити застереження: вводиться в дію лише через шість місяців після того, як він буде підписаний. За ці шість місяців далі будуть терпіти ті, хто потерпають, коли навіть незначний штраф фактично блокує всі можливості фінансових розрахунків, включаючи банківські картки, рахунки і все інше. На мій погляд, треба буде до другого читання дуже уважно підійти до цієї норми. Ми розуміємо, що потрібно привести у відповідність всі реєстри, треба робити негайно в автоматизованому режимі для того, щоб потім не шукати, чому не виконані відповідні рішення навіть після виконання своїх зобов'язань перед громадянами України. Це перше.

Друге. Щодо терміну позовної давності. Хочу, щоб Комітет з питань правової політики, інші комітети звернули на це увагу. Бо, на жаль, зараз недобросовісні силовики користуються тим, що скасували термін позовної давності ще в ті часи, коли була ковідівська загроза. Далі – військова загроза, але це ніяк не знімає можливості все-таки відновити термін позовної давності для того, щоб не можна було використовувати в недобросовісних цілях такі пробіли в законодавстві. Тому не затягуватимемо на шість місяців введення і подумаємо над цими нормами.

Фракція підтримує цей законопроект. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завершальний виступ – Мамка Григорій Миколайович, група «Платформа за життя та мир», і після цього голосуємо.

Будь ласка, Григорію Миколайовичу.

МАМКА Г.М. Шановні народні депутати, коли ми чуємо з трибуни, що вміємо і зробимо, відразу відчувається якесь таке завантаження, що зараз все вийде і запуститься в роботу.

Згадайте, шановні народні депутати, щодо діджиталізації. Я так думаю, що вона у нас повинна була закінчитися, але на п'ятий рік діджиталізації ми все-таки беремо за основу і ставимо експерименти. Як експеримент дана ідея потребує підтримки в першому читанні, але хочу звернути увагу і народних депутатів, і комітету, який буде розглядати законопроект між першим і другим читаннями. Що я маю на увазі?

Перше. Якщо виконавче провадження відкривається на суму 1 тисяча гривень, а у виконавця можливість заблокувати все рухоме і нерухоме майно, ми вважаємо це вірно? На мою думку, ні. Це перевищення повноважень. Але такі повноваження в державного виконавця є. Як необхідно це виправити, чи це повинні ми виправити законом? Так, повинні, але жодної ініціативи ми не почули.

Друге. Ми передбачили законом щодо виконавчого провадження – 16 і більше тисяч гривень. У мене запитання. Яким чином вони будуть стягуватися? Чи будуть на них вводитися заборони щодо несплати послуг? Даним законом неможливо це виправити, а лише можливо зробити підзаконними актами.

На мою думку, комітету необхідно залучити профільне Міністерство юстиції, яке і повинно надати пропозицію, що вони будуть робити в перспективі. У першому читанні цей законопроект можна підтримати, а в другому читанні, якщо не буде конкретних висновків щодо того, про що я сказав, його підтримувати неможливо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Григорію Миколайовичу. Як завжди, фахово, глибоко. Займайте своє місце.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо цифровізації виконавчого провадження» ([№ 9363](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку фінансової інклюзії в Україні» ([№ 12044](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 222.

Рішення не прийнято.

Фальстарт. Дякую. Ми не можемо його сьогодні розглядати, бо не включили до порядку денного сесії.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо удосконалення механізмів притягнення осіб до адміністративної відповідальності за порушення правил військового обліку та законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію» ([№ 12093](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього законопроекту до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 222.

Рішення не прийнято.

Система «Рада» не хоче працювати, друзі? Добре. Йдемо далі.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження оцінювання повсякденного функціонування особи» ([№ 12178](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього законопроекту до порядку денного сесії.

Друзі, перестаньте ходити по залу. Не вистачає два-три голоси для того, щоб почати працювати. Займіть свої місця. Прошу голосувати.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроекту № 12178 за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 208.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова міністра охорони здоров'я Ляшка Віктора Кириловича. Будь ласка, Вікторе Кириловичу.

ЛЯШКО В.К. Бажаю здоров'я, народні депутати! Ми з вами впровадили немало важливих змін. Є зміни, які викликають багато обговорень, контраргументів і суперечок, є зміни, в яких є ідеологічні опоненти, різні погляди, принципові позиції, а є зміни, які не потребують довгих переконань, в яких немає ідеологічних опонентів, в яких зацікавлені всі доброчесні громадяни.

Сьогодні у вас на розгляді реформа МСЕК. На цьому утворенні паразитували корупціонери, які мали змогу купити посвідчення про інвалідність. З початку повномасштабного вторгнення росії це явище набуло нових масштабів, МСЕК стали продавцями квитків у життя без війни, торгуючи відстрочками від мобілізації. Сьогодні у вас, шановні народні депутати, є нагода завдати удару по цьому «гордієвому вузлу» бюрократії та корупції. Ваш голос вже з 1 січня 2025 року запустить надзвичайно важливі кроки. Ми ліквідуємо всі 328 МСЕК, натомість на базі 300 найпотужніших медичних закладів по всій Україні запрацюють експертні команди оцінювання повсякденного функціонування особи.

Хочу наголосити, це не просто зміна вивіски, це не переїзд старих МСЕК у нові місця, це абсолютно нові команди, які будуть формуватися з лікарів-практиків відповідно до потреб кожного пацієнта. Адже людина з онкологічним захворюванням найперше потребує огляду онколога, людина, яка погано бачить, – офтальмолога, ветеран з ампутацією ноги – ортопеда. Оцінювання можна буде проводити не лише очно у закладі, а і з виїздом додому, дистанційно чи заочно на основі документів.

Хочу наголосити, зміни не стосуватимуться тих, хто вже отримав статус і групу інвалідності законним способом. Ті, кому інвалідність встановлено безстроково, продовжать отримувати всі пільги, відстрочки та виплати, ті, у кого інвалідність встановлена на певний термін, продовжать...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова голову Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування Радущого Михайла Борисовича.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Колеги, цей законопроект передбачає ліквідацію існуючої системи медико-соціальної експертизи шляхом трансформації в оцінку обмеження повсякденного функціонування особи.

Серед основних положень законопроекту: перенесення експертизи в кластерні і надкластерні лікарні, що забезпечать доступність її проходження; направлення особи на проходження оцінювання безпосередньо сімейним або лікуючим лікарем; повну цифровізацію всього процесу оцінювання та запровадження електронного направлення для проходження оцінювання.

Законопроект включений до плану законопроектної роботи Верховної Ради на 2024 рік.

Комітет розглянув законопроект на своєму засіданні 6 листопада 2024 року та ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні законопроект № 12178 прийняти за основу з урахуванням необхідності внесення змін до інших структурних частин законів та/або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Друзі, давайте зупинимо плавання в доларах, як ми це бачили останнім часом в масмедіа, представників МСЕК.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи для обговорення цього законопроекту: два – за, два – проти.

Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, фракція «Батьківщина» принципово виступає за ліквідацію МСЕК і наведення порядку в системі призначення соціальних допомог і визначення груп тих осіб, які мають втрату тимчасової або повної працездатності, і це ідеологічно позитивна річ. Дякуємо Кабінету Міністрів, який нарешті подав своє бачення реформування цієї системи.

Дуже прикро, що все навантаження пішло лише на Міністерство охорони здоров'я. Тут була присутня міністр соціальної політики. Це також проблема і інших відомств, це проблема всього міністерства. Ми в Комітеті з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів опікуємося цим напрямом. Можна подякувати, що Президент підписав один із законопроектів, який ставить соціальну складову МСЕК на перше місце. Тобто можливість людини брати участь у засіданні вже не МСЕК, а нових створених медичних команд онлайн, і буде чіткий перелік, за якими хворобами. Це перше.

Друге. Брати участь у засіданні цих комісій представнику людини, в тому числі адвокату, і вести відео- і аудіозапис проведення цього обстеження.

Наступне. Встановлено чіткий порядок оскарження у разі незгоди, видачі на руки матеріалів дослідження і обстеження особи і, звичайно, ухвалення рішення.

Дуже важливо, щоб до тих, які сьогодні працюють у МСЕК, не потрапили недобросовісні, бо там є велика кількість...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федієнко Олександр Павлович, фракція «Слуга народу».

ФЕДІЄНКО О.П. Прошу передати слово Радущькому Михайлу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Борисович Радущький. Будь ласка.

РАДУЩЬКИЙ М.Б. Колеги, дуже прошу підтримати цей законопроект у першому читанні. Ще раз кажу, ми всі висловлювали своє незадоволення тим, що відбувається останні три-чотири роки у МСЕК, але це відбувається ще з радянських часів. Тому така інституція має перестати існувати. Має з'явитися умовна Дія в МСЕК. Це будуть кластерні, надкластерні лікарні, це рандомні вибори лікарів, які сьогодні оцінюють стан здоров'я людини, і ні лікар, ні людина

не будуть знати, хто сьогодні розглядає його справу. Це дуже важливо, і я прошу підтримати цей законопроект. Це і для нормальної роботи, і для військових у тому числі. Те ходіння по муках, яке сьогодні отримують наші військові, йдучи на МСЕК, треба припиняти дуже швидко.

Дякую. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Саврасов Максим Віталійович, фракція «Європейська солідарність».
Будь ласка.

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Яні Зінкевич.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яна Вадимівна Зінкевич. Будь ласка.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. Дякую. Ця тема є дуже чутливою для нас, але також треба звернути увагу на деякі мінуси даного законопроекту і деякі недоопрацювання.

Перше. Об'єкт законодавчої ініціативи, виключаючи медико-соціальну експертизу як застарілу з інших законодавчих актів України, залишає її при встановленні інвалідності дитини. Дуже багато звернень стосовно цього є саме від батьків дітей з інвалідністю, яким треба продовжувати термін їхньої інвалідності. Тому варто звернути на це увагу.

Друге. Якщо є додаткове джерело доходів, людина має ризик позбавитися страхової виплати. Також прошу звернути увагу на це під час підготовки до другого читання. Ви не можете досягнути мети, якщо ставите неправильне завдання. Бо мета – навести лад і прибрати лазівки для корупціонерів. Такий підхід трохи породжує хаос.

Ми на даний час утримуємося, але сподіваємося, що зможемо підтримати цей законопроект до другого читання у зв'язку зі змінами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завершальне слово – Совсун Інна Романівна, фракція «Голос». Після цього будемо голосувати. Запросіть народних депутатів до залу.

Будь ласка, Інно Романівно.

СОВСУН І.Р. Фракція «Голос». Шановні колеги, я думаю, що і вас усіх, і все суспільство збурили ті фотографії очільників МСЕК, з мільйонами доларів, які вони накопичили в результаті своєї так званої «професійної діяльності». Безперечно, цю проблему треба вирішувати терміново, тому що йдеться про цілу

низку проблем, які з'являються через те, що МСЕК працювали саме так, як вони працювали. Це і можливості ухилення від служби, це і труднощі для тих, хто реально відслужив і має отримати групу інвалідності. Але реально військові, на превеликий жаль, часто стикаються з проблемами щодо підтвердження чи отримання групи інвалідності. Це громадяни, які мають реальні проблеми зі здоров'ям, і не могли підтвердити те, що в них дійсно складний стан здоров'я вони потребують визнання цього з боку держави.

Тому реформа, безперечно, дуже назріла і дуже необхідна. Я втішена, що реформа носить комплексний характер. Міністерство охорони здоров'я напрацювало норми, які дозволять змінити процедури. Звичайно, що йдеться не тільки про цифровізацію, тому що ми всі маємо розуміти, що в назві «медико-соціальна експертиза» є слово «медико» – це медична оцінка, яку мають здійснювати фахівці і лікарі.

Хочу звернути увагу Міністерства охорони здоров'я, що недостатньо зобов'язати інших лікарів проводити цю оцінку, треба їх навчити це робити. Лікарі, які ніколи раніше не проводили цю оцінку, не матимуть знань, навичок, як оцінювати той чи інший стан здоров'я пацієнта.

Хочу згадати про інший бік цієї проблеми: це абсолютно дикі виплати прокурорам, які на сьогодні залишаються. Якщо ми розглядаємо реформу МСЕК, то давайте так само розглянемо реформу пенсій для прокурорів. Є мій законопроект, є законопроект колеги Павлюка, є законопроект пані Галини Третякової, є низка законопроектів, аби це вирішити. Давайте це також зробимо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Дуже важливий законопроект.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження оцінювання повсякденного функціонування особи» ([№ 12178](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 260.

Рішення прийнято.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо формування комплексної та справедливої соціальної підтримки (виплат та послуг) для осіб, в яких обмежена працездатність, зокрема осіб з інвалідністю» ([№ 12209](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього законопроекту до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, відповідно до рішення Погоджувальної ради ставлю на голосування пропозицію про визначення законопроекту невідкладним та скорочення строків внесення альтернативних законопроектів до початку розгляду питання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання питання стосовно реалізації права на отримання громадянства другим із подружжя громадянина України, який бере (брав) участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України, а також щодо деяких інших питань, пов'язаних із громадянством, імміграцією та правовим статусом іноземців та осіб без громадянства» ([№ 12032](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії цього законопроекту.

«За» – 266.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд за скороченою процедурою законопроекту № 12032. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 231.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти. Ви хочете виступити? Будь ласка.

Запрошую до слова голову Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин Задорожного Андрія Вікторовича. Ви і від авторів, і від комітету, так? Тоді до 4 хвилин.

ЗАДОРЖНИЙ А.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Вітаю, пане головуєчий! Вітаю, шановні народні депутати! Законопроект № 12032, по суті, є комітетським законопроектом. Для розуміння важливості цієї законодавчої ініціативи хочу звернути увагу на наступне.

Нещодавно парламентом був прийнятий Закон [№ 3897-IX](#), відповідно до якого особам, які є другими із подружжя іноземців та осіб без громадянства,

що беруть (брали) участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України, для оформлення набуття громадянства України надано право подавати декларацію про відмову від іноземного громадянства. Однак після його прийняття постало питання, якщо зазначеним законом надано право подавати декларацію про відмову від іноземного громадянства особам, які є другими у подружжі іноземців та осіб без громадянства, що беруть (брали) участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України, то чому ж тоді відповідного права не передбачено для другого з подружжя громадян України, які також захищають або захищали Батьківщину? Усунення цієї проблеми як так званої прогалини і є головною метою цього законопроекту.

Враховуючи актуальність законопроекту та беручи до уваги позицію Державної міграційної служби України щодо готовності профільного центрального органу виконавчої влади до реалізації положень законопроекту у первинно запропонованій редакції, комітет ухвалив рішення:

рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України № 12032 включити до порядку денного дванадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому;

доручити комітету при підготовці відповідного тексту для підпису Головою Верховної Ради України здійснити спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України його техніко-юридичне доопрацювання.

Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу фракції та групи записатися на виступи для обговорення цього законопроекту: два – за, два – проти.

Веніславський Федір Володимирович, фракція «Слуга народу».

Веніславський передає слово Задорожному. Будь ласка.

ЗАДОРОЖНИЙ А.В. Шановні колеги, я звертаю вашу увагу, що, в принципі, сам законопроект вельми очікуваний, тому я не бачу особливих проблем у його прийнятті. Прошу ще раз підтримати його.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Саврасов, фракція «Європейська солідарність», передає слово Гончаренку. Будь ласка, Олексію Олексійовичу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні колеги, дуже важливий законопроект. Просто для розуміння. Ми нарешті, слава Богу, дали можливість подружжю... Наприклад, воює за Україну білорус. Звичайно, він воює за Україну, він має право на українське громадянство. Ми дали право його дружині також швидко отримати українське громадянство. Абсолютно правильно.

Але, уявіть собі, а дружині білорусці, наприклад, чи грузинці, яка є заміжною, одруженою з українцем, який є вояком, воює за Україну в Збройних Сил, потрібно пройти три кола пекла. Очевидно, що це треба терміново виправляти. Всіх запрошуюю проголосувати.

Але коли ми говоримо зараз про іноземців, є іноземці, яким ми вдячні, яким ми маємо допомагати, а є іноземці, яких ми маємо покарати за все те, що вони зробили проти України. Насамперед йдеться про російських воєнних злочинців.

Я здивований і шокований одним прикладом. Є такий російський воєнний злочинець Гаджиєв. Це депутат «держдури», який голосував за анексію, терорист «ДНР», «ЛНР», все погане, що тільки може бути. Після багатьох звернень, порушення питань від всього світу, просимо – самі не займаємося. Нарешті ним зайнялися українські правоохоронці, відкрили кримінальну справу, передали до суду. Печерський суд вже чотири рази відкладає розгляд. Очевидно, що є хтось, хто допомагає цьому злочинцю уникнути покарання. Більше того, з'являються навіть якісь записи, де він розповідає про те, як він все порішав в Україні, суддів купив. Далі будуть так знущатися. Скільки це триватиме?

Тому, колеги, це дуже важливо, і ми маємо про це говорити, російські воєнні злочинці мають нести відповідальність. Мало тих справ, по яких щось розслідується (наприклад, щодо цього покидька Гаджиєва). Мають бути розслідувані справи і щодо тероризму, і щодо інших речей, швидко передаватися в суд, який зобов'язаний швидко це розглядати, щоб покарати тих, хто вбиває українців.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Переходимо до голосування. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання питання стосовно реалізації права на отримання громадянства України другим із подружжя громадянина України, який бере (брав) участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України, а також щодо деяких інших питань, пов'язаних із громадянством, імміграцією та правовим статусом іноземців та осіб без громадянства» ([№ 12032](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, далі підряд два законопроекти ([№ 8119](#) і [№ 11281](#)) без обговорення (це друге читання). Ніхто не буде ставити поправок, тому... (Шум у залі).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про залучення інвестицій у розвиток галузі рибного господарства» (№ 8119) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому.

Наступне питання – це проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб» ([№ 11281](#)).

Разумков. Буде поправка. З трибуни.

Замість всіх своїх поправок Дмитро Олександрович буде виступати до 5 хвилин. Скажіть спочатку номер поправки, щоб я її знайшов, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О. Поправка 56 буде потім ставитися на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Обнулить час. Будь ласка, до 5 хвилин.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Ми сьогодні говорили в цьому залі про важливість питань, які порушуються щодо людей, які знаходяться за межами нашої держави і за межами своїх рідних територій.

Ви бачили, що виступав омбудсмен, давав офіційну позицію щодо того, що люди повертаються на окуповані території. Це сором і ганьба всій владі і Верховній Раді.

Шановні колеги, ми фактично повторюємо ту помилку або, може, і злочин, який був в 2014 році, коли люди виїхали на територію вільної України. Але після того, як держава не дала їм нічого, вони були вимушені повернутися назад, туди, де є хоча б дах над головою.

Сьогодні керівники партії монобільшості, яких, до речі, немає в залі, виступають і розповідають, що для того, щоб закрити всі питання, пов'язані з житлом ВПО, потрібно 1500 років. Потрібно дати такий строк тим, хто це говорить. Хочу нагадати, що в нас знову якась внутрішня опозиція до Президента, який на початку повномасштабки сказав, що все закриємо. Або не обіцяйте – або робіть. Скільки грошей ви заклали в бюджеті на 2025 рік для того, щоб закрити потреби ВПО? Спочатку взагалі нуль, потім кинули подачку.

Наступне. Скажіть, мені, будь ласка, всі знають, що у вепеошників позабирали виплати? Велика частина людей, які сьогодні знаходяться за межами своїх рідних міст і сіл, в яких зруйноване майно, сьогодні залишаються без підтримки держави.

Я вам наведу приклад Бучанського району (Софіївська Борщагівка). Мама працює в перукарні. В неї дві дитини. На дітей і на себе вона загалом отримувала близько 10 тисяч гривень. Ці 10 тисяч гривень їй покривали оренду квартири. Зараз вона без них буде далі жити. Але вона не буде жити більше в Київській області, вона поїде назад. От сидить молода дівчина і говорить: я поїду назад, бо в мене немає де жити, а я не знаю, де взяти 10 тисяч гривень для того, щоб закрити питання квартири.

Ви голосуєте за бюджет, в якому виділяєте кошти на Рахункову палату, на цінні папери, на фінансування державних інституцій, на наглядові ради, не обмежуєте зарплати чиновникам (до речі, те, що пропонувалося нашою командою «Розумна політика»).

Скажіть, будь ласка, що сьогодні для нормальної людини більш пріоритетно? Я хотів би, щоб таких людей у парламенті була більшість, хоча б 226. Коли голосуєте за зарплату 120 тисяч Голові Рахункової палати, чи думаєте ви про маму з двома дітьми, яка більше не зможе виживати на території вільної України і вимушена буде повернутися в Донецьку область. Ви берете відповідальність за її життя, за життя її дітей, ставлячи на кін забаганки Офісу Президента замість цієї родини. І таких прикладів можна привести мільйони. Ви витрачаєте державні кошти не на те, що сьогодні потрібно державі, яка воює: ні на зарплати військовим, ні на зарплати вчителям, ні на зарплати медикам, ні на допомогу людям, які сьогодні постраждали від рашистської навали, ні на допомогу ветеранам, які повертаються сьогодні додому.

Монобільшість дуже схвалює історію з «Вовиною тисячею». Класна ідея. Я вам хочу нагадати, що військові, які виведені поза штат і проходять лікування, отримують 700 гривень. Зважте це і потім говоріть, що добре, а що погано.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запрошую на трибуну Горбенка Руслана Олександровича.

Дмитре Олександровичу, назвіть номер поправки. Обґрунтування – 1 хвилина, потім – відповідь комітету. Голосуємо спочатку поправку, потім проект закону в цілому.

Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Поправка 130 фактично дублює інший законопроект, який вже є в стінах Верховної Ради, що урівнює в правах тих, хто втратив своє житло і майно на тимчасово окупованих територіях. Наприклад, ми говоримо про жителів Маріуполя та інших міст і сіл України, які знищені.

Якщо ми говоримо про тих, хто сьогодні знаходиться на вільній території нашої держави, у них є можливість отримати таку компенсацію або подати документи на те, щоб її отримати. Тим, хто втратив своє майно на окупованих територіях, держава навіть такої можливості не дає. Ви фактично робите все для того, щоб ці люди поїхали шукати кращої долі або на окуповані території, не дай Боже, або виїхали за кордон. Тому я пропоную не тягнути з тим законопроектом, а вже зараз це прийняти...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо поправки 130.

ГОРБЕНКО Р.О., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Ця поправка стосується іншого законопроекту. Він буде також доопрацьовуватися, тому що є дуже багато зауважень. Але ця поправка точно не стосується цього законопроекту. Тому комітет її відхилив. Просимо підтримати цей законопроект у другому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 130 авторства Разумкова комітетом відхилена. Аргументи обох сторін ви почули. Але народний депутат Разумков просить поставити цю поправку на голосування для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 164.

Рішення не прийнято.

Переходимо до голосування за законопроект у цілому.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб» ([№ 11281](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому.

Шановні колеги, зараз буде розглядатися завершальний на сьогодні законопроект [№ 9149](#). Виступ фракції «Батьківщина» – 5 хвилин, виступ Мамки – 1 хвилина, і голосуємо. Немає заперечень?

Ще виступатиме Вельможний.

З процедури? Соломія Бобровська. Будь ласка, пані Соломіє.

БОБРОВСЬКА С.А. Я перепрошую, чому завершальний законопроект № 9149? Для нас є принциповим ще один оборонний законопроект, який стосується терористичних організацій, методик їх визнання і введення в законодавство України ([№ 12102](#)).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте підніmemo його в порядку денному.

БОБРОВСЬКА С.А. Буду вдячна вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді, вельмишановні колеги...

З процедури – Вельможний. Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Луганщина. Я з процедури. Шановні колеги, прошу підтримати і доручити Голові Верховної Ради негайно підписати законопроект [№ 11281](#) щодо захисту прав переселенців. Прошу поставити цю пропозицію на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович скаже правильне формулювання.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олександр Сергійовичу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, пропоную доручити Голові Верховної Ради невідкладно підписати прийнятий сьогодні в цілому законопроект № 11281 та спрямувати на підпис Президентів. Прошу голосувати.

«За» – 256.

Рішення прийнято.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію Соломії Бобровської, що після розгляду проекту закону № 9149, де буде 1 хвилина виступу і голосування, перейти до розгляду проекту закону [№ 12102](#). Прошу голосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення виконання покарання у виді штрафу та громадських робіт» ([№ 9149](#)). Виступ Мамки Григорія Миколайовича – 1 хвилина, і голосуємо. Будь ласка.

Немає Мамки – немає 1 хвилини (*Шум у залі*). Де? Григорію Миколайовичу, ви десь сховалися чи переїхали?

МАМКА Г.М. Шановні колеги, у зв'язку з тим, що ми змінюємо порядок денний...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цей проект закону є в порядку денному.

МАМКА Г.М. Ні, черговість міняється. Нехай визначаються депутати, я просто не готовий зараз виступати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення виконання покарання у виді штрафу та громадських робіт» (№ 9149) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому.

Шановні колеги, на ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо формування та ведення переліку терористичних організацій (груп)» ([№ 12102](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього законопроекту до порядку денного сесії. Прошу голосувати. Треба 226 голосів, шановні колеги.

«За» – 247.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 223.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді автора законопроекту народну депутатку України Бобровську Соломію Анатоліївну. Прошу, пані Соломіє. За нею – Завітневич. Потім будуть виступи: два – за, два – проти, і голосуємо.

БОБРОВСЬКА С.А. Фракція «Голос». Шановні колеги, дивіться, яка історія. Насправді цьому законопроекту вже понад три роки, якщо не чотири. Він лежав довго і нудно в нашій скопі законопроектів, але він принципово важливий. Це про алгоритм і методiku визначення внесення груп, організацій до списку терористичних. У нас з цим величезна проблема саме в правовому полі, і даний законопроект, який ми сиділи і відпрацьовували разом з комітетом і Службою безпеки, підготовлений так, щоб ви в першому читанні могли його прийняти, до другого читання доопрацювати з урахуванням пропозицій фракцій, які вже

були включені до першого читання, зокрема тих організацій, які стосуються політичних партій.

Більше того, в нас з 2016 року по 2019 рік була ще одна історія, коли росіяни використовували таку лазівку щодо неможливості нашого законодавства реагувати, і коли ми фактично незаконні збройні формування, які відкривалися величезними філіями в кількісних показниках за кордоном, зокрема, в Італії так звані представницькі центри так званих «ЛНР/ДНР», не могли визнати терористичними організаціями.

Тому цей законопроект насправді давно назрілий. Він про алгоритм, методичку, публічний список терористичних організацій, які будуть вноситися не лише за поданням, у тому числі, і міжнародних організацій, які мають право на визнання, але і, зокрема, українським законодавством згідно з тими положеннями, які ми будемо розглядати через призму нашого законодавства і Кримінального кодексу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завітневич Олександр Михайлович, голова комітету. Позиція комітету.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М. Шановні колеги! Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 13 листопада 2024 року розглянув проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо формування та ведення переліку терористичних організацій (груп)» (№ 12102), поданий народним депутатом України Бобровською Соломією та іншими.

Законопроект розроблено з метою встановлення законодавчо визначеного механізму включення організацій (груп) до переліку терористичних організацій (груп), врегулювання процедури та визначення підстав для включення і виключення організацій (груп) до/з цього переліку.

За результатами обговорення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо формування та ведення переліку терористичних організацій (груп)» (№ 12102), поданий народним депутатом Бобровською Соломією Анатоліївною та іншими, комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України включити законопроект до порядку денного дванадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу, доручивши комітету доопрацювати законопроект з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи.

Прошу підтримати, колеги.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу фракції і групи записатися на виступи для обговорення цього законопроекту: два – за, два – проти.

Кривошеєв Ігор Сергійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КРИВОШЕЄВ І.С., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Веніславському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Веніславський Федір Володимирович.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Це дуже важливий законопроект, який насамперед спрямований на забезпечення виконання Україною своїх міжнародних зобов'язань у сфері боротьби з тероризмом. Тероризм, і як свідчить війна, яку веде росія проти України саме терористичними методами, – це виклик глобальній стабільності у всьому світі. Безперечно, необхідно позбавити країну-агресора, країну-терориста російську федерацію будь-яких можливостей використовувати організовані злочинні угруповання, які, по суті, є терористичними, для ведення тих чи інших підливних дій проти України. Відповідно цей законопроект підтримується і Службою безпеки України, і нашими міжнародними партнерами.

Як я вже сказав, він забезпечить інтеграцію України як держави, яка є нетерпимою до будь-яких проявів тероризму, у світову спільноту, яка бореться з цією негативною тенденцією, яка, на превеликий жаль, підтримується країною-агресором, країною-терористом.

Безперечно, ми маємо підтримати цей законопроект. Як сказала авторка, він дещо незрілий, тривалий час розглядається у Верховній Раді. Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки теж його підтримує. Наші органи, які ведуть боротьбу з тероризмом, підтримують його ухвалення. Я переконаний, що і парламент України має сказати своє слово, підтримати цей законопроект і надати можливості з дотриманням чітких механізмів відносити організації, які мають ознаки терористичних, до переліку саме терористичних організацій. Я переконаний, що фракція політичної партії «Слуга народу» підтримає цей законопроект. Закликаю всіх наших колег у парламенті також його підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Клименко Юлія Леонідівна, фракція «Голос». Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги,

цей законопроект давно розглядається, він перезрів. Давайте швидко голосувати і переходити далі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Євтушок Сергій Миколайович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний Руслане Олексійовичу, увімкніть мікрофон моєму колезі Михайлу Цимбалюку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановний головуєчий! Шановні колеги! Насамперед дякую авторам законопроекту за таку важливу ініціативу на одинадцятому році війни, це мало б бути зроблено раніше, але це не їхня вина. Справді чітко вказано сам механізм, судова адміністрація або МЗС подає пропозицію в Антитерористичний центр при СБУ і вони ведуть такий облік. Пропоную не витрачати час і голосувати. Фракція «Батьківщина» підтримує цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бондар Михайло Леонтійович. За ним – Мамка Григорій Миколайович, 1 хвилина, і голосуємо.

Бондар. Будь ласка.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Передайте слово Ірині Фріз, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Василівна Фріз. Будь ласка.

ФРІЗ І.В. Дякую. Колеги, дійсно, законопроект є вкрай актуальним. Хочу заперечити, що ми його давно розглядаємо. Наразі ми не розглядали законопроекти на цю тему, які були внесені, адже вони були суперечливими і вступали в колізію з Конституцією. Хочу подякувати особисто Соломії Бобровській за те, що вона його привела у відповідність із чинним законодавством, за те, що було враховано безпосередньо перелік тих критеріїв, за якими будуть вносити відповідну терористичну організацію чи групу до цього реєстру.

Так, є деякі шорсткості, які ми маємо прибрати до другого читання. Водночас у цьому законопроекті знято дискрецію повноважень Голови Служби безпеки України, який за попередніми законодавчими новелами мав можливість за власним рішенням включати чи виключати з відповідного реєстру чи то організації, чи то групи. Зараз цього в законопроекті немає. Фракція «Європейська солідарність» вважає, що це якісний механізм, який може запрацювати на користь нашої держави. Пропонуємо підтримувати його в першому читанні з доопрацюванням до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завершальне слово – Мамка Григорій Миколайович, до 1 хвилини, і голосуємо.

МАМКА Г.М. Шановні колеги, все-таки необхідно Україні доєднатися до боротьби з тероризмом. Тобто визнання організації терористичною – це ніяк не боротьба з тероризмом. Боротьба з тероризмом існує в Україні, є антитерористичні центри, про роботу яких ми мало чуємо, але вони виконують свою роль разом з міжнародними організаціями по боротьбі з тероризмом, проводять заходи і таке інше. Тим паче ми вже прийняли законопроекти щодо скасування терористичних актів і перетинання кордону, існує кримінальна відповідальність. Але після першого читання тут необхідно все-таки розбити повноваження і дати контрольну функцію суду для того, щоб все-таки не говорили, що керівник СБУ самостійно приймає рішення. Перше читання – за, а там необхідно трохи удосконалювати механізм.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо формування та ведення переліку терористичних організацій (груп)» ([№ 12102](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 247.

Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги.

Покажіть по фракціях і групах.

Розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за плідну роботу.

Зараз я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку.

Продовжуємо працювати на перемогу. Слава Україні!